

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

20 listopada

№ 77.

Rok 1929.

TREŚĆ:

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

- Poz.: 576**—Spraw Wewnętrznych z dnia 26 lipca 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych o zaliczeniu miasta Jasła do IV klasy czynszowej 1149
- 577**—Spraw Wojskowych z dnia 12 września 1929 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej 1149
- 578**—Skarbu z dnia 31 października 1929 r. w sprawie wyjaśnień, uzupełniających taryfę celną. 1175
- 579**—Sprawiedliwości z dnia 10 listopada 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Spraw Wewnętrznych o opłatach za czynności lekarzy i chemików, jako biegłych sądowych 1175
- 580**—Sprawiedliwości wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 10 listopada 1929 r. o należnościach świadków, biegłych i tłumaczy w sprawach karnych 1177

OBWIESZCZENIE MINISTRA

- Poz.: 581**—Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 1929 r. w sprawie sprostowania błędu w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o Straży Granicznej. 1180

576.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 26 lipca 1929 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych o zaliczeniu miasta Jasła do IV klasy czynszowej.

Na podstawie art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 681) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 1927 r. o wynagrodzeniu za kwatery stałe, dostarczone przez zarządy gminne na podstawie art. 12 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr. 71, poz. 623) zarządza się co następuje:

§ 1. Miasto Jasło zalicza się do IV klasy czynszowej.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

577.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH

z dnia 12 września 1929 r.

w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej.

Na podstawie art. 9, 14, 16, 21, 22, 23, 33, 50, 60, 67, 72, 95, 97, 99, 102 i 106 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 251) zarządzam co następuje:

TYTUŁ I.

Postanowienia ogólne.

Do art. 7.

§ 1. Szeregowi marynarki wojennej składają zasadniczo przysięgę wojskową po ukończeniu szkoły rekruta.

Szeregowi marynarki wojennej, którzy odbyli przeszkolenie przysposobienia wojskowego i uzy-

skali co najmniej 1 stopień przysposobienia wojskowego, mogą złożyć przysięgę wojskową przed terminem ukończenia w danej formacji szkoły rekruta, o ile względy lokalne (np. służba wartownicza) tego wymagają, nie wcześniej jednak jak po upływie 4 tygodni od daty zaliczenia szeregowego marynarki wojennej do stanu faktycznego formacji.

Szeregowi marynarki wojennej w wypadku postawienia jednostek pływających lub też oddziałów marynarki wojennej w stan pogotowia wojennego, składają ponowną przysięgę.

§ 2. Przysięga wojskowa jest uroczystością wojskową, składającą się, o ile możliwości z nabożeństwa, ponadto z właściwej przysięgi i defilady.

Nabożeństwo, połączone z okolicznościowym kazaniem o znaczeniu i treści przysięgi, odprawiają dla każdego wyznania oddzielnie duchowni właściwych wyznań, o ile możliwości duchowni wojskowi, w zasadzie w świątyniach tychże wyznań.

§ 3. Przysięgę wojskową odbierają duchowni właściwych wyznań, odczytując rotę przysięgi, w brzmieniu, ustalonym w art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej dla danego wyznania, w obecności dowódcy formacji, względnie wyznaczonych przez niego oficerów.

W razie nieobecności duchownego przysięgę może odebrać dowódca formacji, względnie wyznaczony przez niego oficer.

Szeregowi marynarki wojennej powtarzają głośno poszczególne zdania za odczytującym rotę przysięgi, przyjmując postawę, wskazaną regulaminem.

§ 4. Szczegółowy przebieg uroczystości, związanych ze składaniem przysięgi, ustala regulamin służby wewnętrznej.

§ 5. Brzmienie przysięgi należy stosować według wyznania wpisanego do dokumentu ewidencyjnego danego szeregowego marynarki wojennej.

§ 6. Termin składania przysięgi dla poszczególnych formacji marynarki wojennej oznacza szef marynarki wojennej, względnie uprawniony przez niego dowódca, co najmniej o uprawnieniach dowódcy pułku.

Na zaprzysiężenie szeregowych marynarki wojennej przed terminem ukończenia szkoły rekruta (§ 1) zezwala w wyjątkowych wypadkach na wniosek dowódcy formacji szef marynarki wojennej.

§ 7. Odmawiający złożenia przysięgi będą za niewykonanie rozkazu służbowego pociągnięci do odpowiedzialności sądowej.

Do art. 8.

§ 8. Dowódcy powinni przed przydzieleniem szeregowych marynarki wojennej na stanowiska, związane z administracją pieniężną lub materiałową, upewnić się, czy nie istnieje pokrewieństwo do czwartego stopnia włącznie, albo powinowactwo do drugiego stopnia włącznie (zstępni i wstępni oraz

w linii bocznej) między danymi szeregowymi marynarki wojennej, a oficerami, względnie szeregowymi marynarki wojennej, pełniącymi funkcje, związane z administracją pieniężną lub materiałową w tej samej formacji lub też w formacjach, które są w bezpośredniej zależności pod względem administracji pieniężnej lub materiałowej.

W wypadku istnienia wspomnianego pokrewieństwa albo powinowactwa między tymi, którzy zostali wyznaczeni na stanowiska, związane z administracją pieniężną lub materiałową, każdy ze spokrewnionych lub spowinowacanych obowiązany jest złożyć o tem meldunek swemu bezpośredniemu przełożonemu.

Za niezłożenie wymaganego meldunku obaj spokrewnieni (spowinowaceni) pociągani będą do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

W wypadkach tych odpowiada również przełożony, który, wiedząc o istniejącym pokrewieństwie, względnie powinowactwie, nie zarządza niezwłocznie odpowiednich przesunięć personalnych, — jeżeli do tego jest uprawniony, lub nie złoży o tem meldunku swemu bezpośredniemu przełożonemu — jeżeli nie jest uprawniony do zarządzenia potrzebnych przesunięć personalnych.

§ 9. Spokrewnieni do czwartego stopnia włącznie są:

- 1) w linii prostej: ojciec, syn, dziadek, wnuk i t. d.,
- 2) w linii bocznej: bracia, bracia rodziców, synowie rodzeństwa, synowie rodzeństwa rodziców.

Powinowaci do drugiego stopnia są: pasierb, ojciec żony i bracia żony.

Do art. 9.

§ 10. Szeregowi marynarki wojennej wedle specjalności dzielą się na:

1. ster - sygnalistów,
2. artylerzystów,
3. torpedo - minerów,
4. maszynistów,
5. motorzystów — z grupą kierowców samochodowych,
6. elektrotechników,
7. radjotechników,
8. teletechników,
9. nurków,
10. zbrojmistrzów — z grupą „puszkarzy”,
 „rusznikarzy”,
 „pyrotechników”,
11. mierników,
12. rzemieślników — z grupą „szewców”,
 „krawców”,
 „kucharzy”,
 „kowali”,
 „podkuwaczy”,
 „ślusarzy”,
 „stolarzy”,
 „sanitarjuszy weterynaryjnych”,
 „litografów”,
 „zegarmistrzów”,
13. sanitariuszy,
14. strzelców,

15. muzykantów,
16. administracyjnych.

Ewentualny podział szeregowych marynarki wojennej na inne specjalności ustalają odrębne zarządzenia szefa marynarki wojennej.

§ 11. Przy tytułowaniu szeregowych marynarki wojennej obowiązuje tylko określenie stopnia bez wskazania określenia specjalności. Natomiast w rozkazach o zmianach personalnych, legitymacjach, zaświadczeniach i t. p. należy u szeregowych marynarki wojennej podawać rodzaj specjalności danego szeregowego.

§ 12. Rodzaj poszczególnych specjalności wyznacza szeregowym marynarki wojennej dowódca floty, względnie dowódca flotylli, przeznaczając poszczególnego szeregowego marynarki wojennej, stosownie do jego kwalifikacji na odpowiedni kurs przygotowawczy, po ukończeniu którego z dobrym wynikiem, oraz odbyciu ćwiczeń praktycznych dany szeregowy może być przeznaczony na kurs podoficerski tej specjalności.

Dla specjalności, gdzie kurs podoficerski nie istnieje (nurkowie, miernicy, rzemieślnicy, sanitariusze i muzykanci), egzaminy teoretyczne i praktyczne z zakresu kursu podoficerskiego zastąpione zostają odpowiednim szkoleniem teoretycznym, względnie praktycznym, którego rodzaj i czas ustalają przepisy szkolenia szeregowych specjalistów marynarki wojennej, wydane przez szefa marynarki wojennej.

Do art. 10.

§ 13. Tryb przenoszenia szeregowych marynarki wojennej z jednej specjalności do innej ustala w drodze oddzielnych przepisów szef marynarki wojennej.

Prawo przenoszenia szeregowych marynarki wojennej z jednej specjalności do drugiej przysługuje szefowi marynarki wojennej, który uprawnienia swe w tym zakresie może przekazać w formacjach floty — dowódcy floty, w formacjach flotylli — dowódcy flotylli.

Do art. 13.

§ 14. Szeregowi marynarki wojennej służby czynnej, szeregowi nadterminowi marynarki wojennej oraz szeregowi zawodowi marynarki wojennej w stanie czynnym, tudzież w stanie nieczynnym, o ile zostali przeniesieni w stan nieczynny po myśli art. 76 pkt. 1 — 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej, nie mogą być członkami żadnych stowarzyszeń o charakterze politycznym, ani nie mogą należeć do zarządów, dyrekcji lub komisji rewizyjnych takich stowarzyszeń.

Nie wolno im brać udziału w zjazdach, zebraniach, odczytach, wiecach i w żadnych akcjach o charakterze politycznym.

§ 15. Należenie szeregowych marynarki wojennej do cywilnych stowarzyszeń, nie mających charakteru politycznego, regulują instrukcje i rozkazy Ministra Spraw Wojskowych.

Do art. 14.

§ 16. Szeregowym marynarki wojennej służby czynnej, tudzież szeregowym nadterminowym marynarki wojennej, nie wolno zasadniczo wstępować w związki małżeńskie. Tylko w wyjątkowych, godnych uwzględnienia wypadkach (np. konieczność oddania swego gospodarstwa rolnego pod nadzór, zaopiekowanie się sierotami, potrzebującymi opieki matczynej, małżeństwo na łożu śmierci lub w ciężkiej chorobie, grożącej śmiercią i t. p. lub względy natury moralnej) mogą oni otrzymać od przełożonego, wskazanego w § 18 zezwolenie na zawarcie małżeństwa.

§ 17. Prośbę o zezwolenie na zawarcie związku małżeńskiego należy zgłosić przy raporcie u dowódcy pododdziału, który składa odpowiedni meldunek przełożonemu dowódcy, uprawnionemu do udzielania tych zezwoleń, załączając do prośby:

- 1) stwierdzone przez powiatową władzę administracji ogólnej dowody, iż zachodzi konieczność zawarcia małżeństwa,
- 2) świadectwo moralności narzeczonej,
- 3) świadectwo wojskowo-lekarskie, stwierdzające stan zdrowia danego szeregowego.

Świadectwo wojskowo-lekarskie dla stale urlopowanych może być zastąpione świadectwem lekarza cywilnego.

Szczegółowe przepisy co do wymogów zdrowotnych, stawianych ubiegającym się o zezwolenie na zawarcie związku małżeńskiego, ustala Minister Spraw Wojskowych.

Szeregowi marynarki wojennej stale urlopowani wnoszą prośby o udzielenie zezwolenia na zawarcie związku małżeńskiego o do właściwego powiatowego komendanta uzupełnień.

§ 18. Zezwoleń na zawarcie związku małżeńskiego udzielają szeregowym marynarki wojennej służby czynnej oraz szeregowym nadterminowym marynarki wojennej: w formacjach floty — dowódca floty, w formacjach flotylli — dowódca flotylli, w innych zaś formacjach — dowódca o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku.

§ 19. Zezwolenie na zawarcie związku małżeńskiego, wydane w myśl niniejszego rozporządzenia (wzór Nr. 1) nie przesądza kwestji, czy do zawarcia małżeństwa nie zachodzą ustawowe i religijne przeszkody. Jest ono tylko zaświadczeniem, że ze strony władzy wojskowej niema przeszkód do zawarcia małżeństwa.

§ 20. Szeregowi marynarki wojennej służby czynnej (również stale urlopowani) oraz szeregowi nadterminowi marynarki wojennej, którzy zawarli związki małżeńskie bez zezwolenia władzy wojskowej, będą odpowiedzialni wedle art. 133 kodeksu karnego wojskowego.

§ 21. O zawarciu związku małżeńskiego obowiązany jest szeregowy marynarki wojennej służby czynnej, względnie szeregowy nadterminowy marynarki wojennej zameldować najdalej do dni 14-tu przełożonemu, który udzielił zezwolenia, przedsta-

wiając równocześnie wyciąg z metryki ślubnej. O obowiązku meldowania o zawarciu małżeństwa powinien pouczyć szeregowego jego bezpośredni przełożony przy wydawaniu zezwolenia.

§ 22. Szeregowych marynarki wojennej, którzy aspirują do stopnia oficerskiego i mają do tego uprawnienia (o czym bezpośredni przełożony danego szeregowego powinien się upewnić) należy przed udzieleniem zezwolenia na zawarcie związku małżeńskiego uprzedzić, że zawarcie przez nich związku małżeńskiego zostanie rozpatrzone przez oficerską komisję małżeńską przed ewentualnym wstąpieniem do szkoły oficerskiej, co ewentualnie — w razie ujemnego orzeczenia oficerskiej komisji małżeńskiej — będzie przeszkodą do osiągnięcia przez nich stopnia oficerskiego.

Do art. 15.

§ 23. Przeniesienie do rezerwy wybranego na posła do sejmu lub na senatora Rzeczypospolitej, szeregowego marynarki wojennej służby czynnej, lub szeregowego nadterminowego marynarki wojennej, zarządza na podstawie listu wierzytelnego, wydanego przez komisję wyborczą w myśl ordynacji wyborczej, lub na podstawie legitymacji poselskiej, wydanej przez biuro sejmu lub senatu, w formacjach floty — dowódca floty, w formacjach flotylli — dowódca flotylli, w innych zaś formacjach — przełożony o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku.

Dowódca ten powinien przed urlopowaniem podać do jego wiadomości przepisy §§ 24 — 26 niniejszego rozporządzenia.

§ 24. Przed załatwieniem formalności przeniesienia do rezerwy zarządza dowódca (§ 23) natychmiastowe urlopowanie danego szeregowego marynarki wojennej.

Przeniesienie do rezerwy następuje pod względem formalnym na ogólnych zasadach z tem, że szeregowy marynarki wojennej przez czas sprawowania mandatu nie otrzymuje przydziału mobilizacyjnego i nie może być powołany do ćwiczeń w rezerwie.

§ 25. Z chwilą wygaśnięcia mandatu podlega szeregowy marynarki wojennej wszystkim obowiązkom, wynikającym z ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, i otrzymuje przydział mobilizacyjny na ogólnych zasadach.

§ 26. O wygaśnięciu mandatu obowiązany jest szeregowy marynarki wojennej zawiadomić w ciągu dni 14-tu właściwego powiatowego komendanta uzupełnień.

Do art. 16.

§ 27. Urlopy szeregowych marynarki wojennej mogą być stałe (długoterminowe) i czasowe.

§ 28. Udzielone urlopy i przedłużenie urlopów ogłaszać należy w rozkazach dziennych z oznaczeniem czasu trwania oraz pierwszego i ostatniego dnia urlopu, i prowadzić je w ewidencji.

§ 29. Urlopowani szeregowi marynarki wojennej powinni być poddani oględzinom lekarskim przed odejściem na urlop i po powrocie z urlopu.

§ 30. Szeregowi marynarki wojennej urlopowani w kraju do miejscowości położonych w granicach Rzeczypospolitej Polskiej otrzymują wojskowy dokument legitymacyjny dla urlopowanych (karta urlopowa lub dokument urlopowy), ustalony oddzielnym przepisem służbowym, wydanym przez Ministra Spraw Wojskowych.

Szeregowi marynarki wojennej urlopowani w kraju do miejscowości położonych zagranicą powinni posiadać prócz wojskowego dokumentu legitymacyjnego dla urlopowanych także paszport zagraniczny.

§ 31. Szeregowi marynarki wojennej należący do załóg okrętów Rzeczypospolitej Polskiej, znajdujących się na wodach lub w portach zagranicznych, lub w porcie gdańskim, otrzymać mogą na skutek prośby przedstawionej przy raporcie urlop okolicznościowy, uprawniający ich do udania się na ląd z okrętu (§ 35). Jako dokument, legitymacyjny, otrzymują w tym wypadku szeregowi marynarki wojennej zaświadczenie o pozwoleniu udania się na ląd z okrętu. Zaświadczenie to daje urlopowanemu prawo przebywania na lądzie przez okres czasu, na jaki opiewa zaświadczenie — lecz nie na czas dłuższy, niż trwa postój okrętu w porcie zagranicznym lub gdańskim.

§ 32. Dokumenty legitymacyjne urlopowanych, których ważność wygasła, szeregowi marynarki wojennej winni zwrócić właściwym przełożonym.

Szeregowy marynarki wojennej czasowo urlopowany, który swój dokument legitymacyjny dla urlopowanych zgubi, powinien o tem niezwłocznie zameldować temu przełożonemu, który udzielił mu urlopu.

Złożenie meldunku powinno nastąpić w drodze przez komendę lokalną najbliższą miejsca urlopu. Szeregowi marynarki wojennej stale urlopowani meldują o zgubie właściwemu powiatowemu komendantowi uzupełnień.

W miejsce zagubionego dokumentu zostaje wydany duplikat, który wystawia przełożony uprawniony do udzielenia urlopu.

§ 33. Udokumentowane prośby o przedłużenie urlopu powinni urlopowani przedstawiać pisemnie w drodze przez wojskową komendę lokalną, znajdującą się w miejscu pobytu urlopowanego, a w braku takiej — wprost temu przełożonemu, któremu przysługuje prawo przedłużenia urlopu.

Komendancj lokalni obowiązani są w takich wypadkach przedstawione prośby odpowiednio zaopiniować co do konieczności przedłużenia urlopu i odesłać je niezwłocznie do właściwych formacji wojskowych.

Do podań o przedłużenie urlopu z powodu złego stanu zdrowia, uniemożliwiającego odbycie podróży, należy dołączyć świadectwo wojskowo-lekarskie naczelnego lekarza garnizonu. Jeżeli w miejscu urlopowania lub w pobliżu niema lekarza garnizonowego, można dołączyć wyjątkowo świadectwo leka-

rza powiatowego lub też lekarza prywatnego. W tym ostatnim wypadku należy dołączyć zaświadczenie naczelnika gminy, że uzyskanie świadectwa lekarza powiatowego było bardzo utrudnione. W świadectwie lekarskiem, mającem na celu stwierdzenie niezdolności urlopowanego do powrotnej podróży ze względu na ciężką chorobę, powinien być podany przypuszczalny okres czasu, niezbędny do osiągnięcia zdolności odbycia podróży.

Podania o przedłużenie urlopu (o nowy urlop) powinny być przedstawiane w takim terminie, by załatwienie podania nastąpić mogło przed ukończeniem urlopu i by tem samem w razie odmownej decyzji proszący mógł na czas powrócić do swojej formacji wojskowej. W razie nagłych przeszkód zaszłych w chwili, gdy szeregowy nie ma już czasu na zwrócenie się do przełożonego dowódcy z prośbą o przedłużenie urlopu, może przedłużyć urlop komendant lokalny, zawiadamiając o tem właściwego dowódcę.

Analogicznie starać się mogą o przedłużenie urlopu szeregowi stale urlopowani, którzy z powodu choroby nie mogą się zgłosić do swej formacji (względnie powiatowej komendy uzupełnień) w terminie oznaczonym w dokumencie legitymacyjnym dla urlopowanych z tą różnicą, że prośby o przedłużenie urlopu wraz z urzędowym świadectwem lekarskiem powinni kierować do dowódcy formacji lub do powiatowego komendanta uzupełnień, w zależności od wskazówek, zawartych w dokumencie legitymacyjnym dla urlopowanych. O udzielonem przedłużeniu urlopu dowódcy formacji i powiatowi komendantowi uzupełnień obowiązani są wzajemnie się powiadamiać.

W razie wyjątkowo nagłych wypadków, oraz w wypadku, gdy w miejscu pobytu szeregowego na urlopie niema żadnej władzy wojskowej, może on zwrócić się telegraficznie do dowódcy, który mu udzielił urlopu z prośbą o przedłużenie urlopu, podając krótko powody.

Dokumenty (np. świadectwo lekarskie i t. p.), uzasadniające prośbę o przedłużenie urlopu, przedstawia naówczas szeregowy marynarki wojennej swej władzy przełożonej po powrocie z urlopu.

Spóźnione podania o przedłużenie urlopu mogą być rozpatrywane tylko w drodze wyjątku w wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie.

Za wniesienie prośby o przedłużenie urlopu bez uzasadnionej przyczyny należy danego szeregowego marynarki wojennej pociągnąć do odpowiedzialności dyscyplinarnej. Samowolne przedłużenie urlopu bez wniesienia prośby o jego przedłużenie, należy uważać za samowolne oddalenie się lub za dezercję.

§ 34. Zezwolenia na wyjazd z kraju zagranicę lub na teren w. m. Gdańska udziela szeregowym marynarki wojennej szef marynarki wojennej.

Szeregowym marynarki wojennej z obszaru dowództwa floty udziela zezwolenia na wyjazd na teren w. m. Gdańska — dowódca floty.

Na teren w. m. Gdańska mogą szeregowi marynarki wojennej otrzymywać tylko urlopy okolicznościowe. Przy przekroczeniu granicy polsko-gdańskiej powinni ci szeregowi posiadać przepisową legitymację służbową i okazywać ją na żądanie władz

gdańskich, wobec których jest ona wystarczającym dowodem osobistym (na mocy art. 16 umowy polsko-gdańskiej z dnia 24 października 1921 r. — załącznik do Dz. U. R. P. z 1922 r. Nr. 16, poz. 139).

Szeregowi marynarki wojennej, którzy otrzymali od szefa marynarki wojennej zezwolenie na wyjazd zagranicę, proszą na podstawie tego zezwolenia bezpośrednio właściwą powiatową władzę administracji ogólnej o wydanie paszportu zagranicznego. Uzyskanie wiz na paszporcie w konsulatach tych krajów, do których dany szeregowy wyjeżdża, względnie przez które przejeżdża, należy do niego. Szeregowi ci w czasie pobytu zagranicą noszą ubrania cywilne i nie mają prawa posiadania przy sobie broni (ani służbowej, ani prywatnej).

Zezwolenia na noszenie munduru wojskowego w czasie urlopu zagranicą lub na terenie w. m. Gdańska udziela szef marynarki wojennej.

Przed wyjazdem na urlop zagranicę lub na teren w. m. Gdańska, oddają szeregowi marynarki wojennej broń prywatną do przechowania dowódcy pododdziału.

Szeregowi, przejeżdżający tylko przez teren w. m. Gdańska kolejami, noszą na kolei (włącznie z dworcami) mundur wojskowy.

Szeregowi, wyjeżdżający z okrętu, stojącego w Gdańsku do Polski na urlop, lub powracający z Polski na okręt, noszą mundur wojskowy w drodze z okrętu do Polski i odwrotnie.

§ 35. Zaświadczenie o pozwoieniu udania się na ląd z okrętu (§ 31) wydaje dowódca jednostki pływającej, względnie dowódca zespołu jednostek pływających.

Zaświadczenie to uprawnia szeregowego marynarki wojennej do noszenia w porcie zagranicznym munduru wojskowego (bez broni).

Dowódca jest również uprawniony zezwolić szeregowemu marynarki wojennej, należącemu do załogi okrętu Rzeczypospolitej Polskiej, znajdującemu się w porcie zagranicznym lub w porcie gdańskim, na udanie się z portu włąb kraju zagranicznego lub na teren w. m. Gdańska.

Udzielony urlop nie może przekraczać okresu czasu przewidzianego dla postoju okrętu w porcie zagranicznym lub gdańskim. Urlopowany obowiązany jest chodzić w ubraniu cywilnem, o ile nie nastąpiła zgoda władz danego państwa na noszenie munduru wojskowego.

§ 36. W razie śmierci urlopowanego, urzędnik stanu cywilnego, względnie prowadzący księgi metrykalne, obowiązany jest przesłać urzędowe zawiadomienie o zejściu, a naczelnik gminy dokument legitymacyjny urlopowanego — do komendy lokalnej, znajdującej się w miejscu śmierci danego szeregowego.

Komenda lokalna przesyła urzędowe zawiadomienie o zejściu i dokument legitymacyjny urlopowanego do właściwej formacji macierzystej, względnie służbowej danego szeregowego.

W miejscowościach, gdzie niema załogi, powinien urzędnik stanu cywilnego przesłać urzędowe zawiadomienie o zejściu, a naczelnik gminy dokument legitymacyjny urlopowanego zmarłego szeregowego.

go właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej.

Powiatowa władza administracji ogólnej przesyła te dokumenty właściwej formacji macierzystej, względnie służb wej.

Dowódca formacji macierzystej, względnie służbowej przesyła urzędowe zawiadomienie o zejściu, oraz dane ewidencyjne szeregowego (stopień, imię, nazwisko, imiona rodziców, nazwisko rodowe matki, datę i miejsce urodzenia zmarłego, ostatni przydział wojskowy, ewentualnie imię i nazwisko rodowe wdowy) do właściwego urzędu duszpasterskiego.

Naczelnik gminy obowiązany jest prócz tego odesłać broń białą zmarłego szeregowego do właściwej formacji wojskowej.

W razie śmierci czasowo urlopowanego szeregowego marynarki wojennej koszty pogrzebu, urządzonego przez rodzinę, gminę lub osoby postronne, zwracane będą według norm, określonych rozkazem Ministra Spraw Wojskowych. Zwrócone mogą być tylko koszty t. zw. kompletu pogrzebowego, w skład którego wchodzi: krzyż, trumna i tablica. Urządzący pogrzeb przesyła podanie o zwrot kosztów przy dołączeniu aktu zejścia do tej formacji wojskowej, w której zmarły pełnił ostatnio służbę, formacja zaś do szefa marynarki wojennej, który zarządza wypłatę.

§ 37. Urlopy stałe (długoterminowe) mogą być spowodowane:

1) czasową niezdolnością do służby wojskowej. Warunki i sposób udzielania na tej podstawie urlopów są określone w przepisach o postępowaniu rewizyjno-lekarskim, wydanych przez Ministra Spraw Wojskowych,

2) stałym urlopowaniem w myśl art. 72 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym. Stałe urlopowanie zarządza w tym wypadku każdorazowo oddzielnym rozkazem Minister Spraw Wojskowych.

Z chwilą stałego urlopowania, szeregowi marynarki wojennej zostają skreśleni ze stanu faktycznego wojska, tracą prawo do noszenia munduru wojskowego, pozostają jednak w ewidencji i dyspozycji swych formacji ewidencyjnych, a w innych sprawach podlegają bezpośrednio właściwemu powiatowemu komendantowi uzupełnień. Szeregowi stałe urlopowani wnoszą wszelkie podania, prośby lub zażalenia do władz wojskowych przez powiatowego komendanta uzupełnień, na terenie którego zamieszkują, zaś prośby o przedłużenie urlopu — w myśl postanowień § 33 niniejszego rozporządzenia.

Obowiązek meldowania przez szeregowych stałe urlopowanych przybycia do miejsca zamieszkania po zwolnieniu z formacji, wyjazdu do formacji, oraz każdorazowej zmiany miejsca zamieszkania lub pobytu jest ustalony w ustawie o powszechnym obowiązku wojskowym.

§ 38. Urlop czasowy jest to zwolnienie na pewien czas od wszelkich zajęć służbowych z prawem opuszczenia miejsca postoju formacji, w której dany szeregowy pełni służbę, z zachowaniem wszelkich innych obowiązków i praw szeregowego.

§ 39. Urlopy czasowe szeregowych marynarki wojennej mogą być:

1) okolicznościowe:

- a) udzielane w ważnych sprawach osobistych, rodzinnych i majątkowych,
- b) udzielane ze względu na wyjątkowe warunki służby wojskowej,
- c) świąteczne;

2) lecznicze, celem poratowania zdrowia lub leczenia w sezonowych zakładach i sanatorjach.

§ 40. Jeżeli jest wiadomem, że proszący o urlop zostanie w ciągu tygodnia urlopowany na stałe, przeniesiony do rezerwy i t. p., to nie należy takiemu szeregowemu udzielać urlopu czasowego, lecz należy go od razu stałe urlopować, względnie zwolnić z czynnej służby wojskowej.

§ 41. Prawo udzielania urlopów czasowych szeregowym marynarki wojennej przysługuje:

- 1) na okres czasu do 3-ch dni — dowódcom tych jednostek, dla których przewidziany jest etat kapitana,
- 2) na okres czasu do 7 dni — dowódcom tych jednostek, dla których przewidziany jest etat komandora podporucznika,
- 3) na okres czasu ponad 7 dni — dowódcom tych jednostek, dla których przewidziany jest etat komandora porucznika lub wyższego stopniem.

Dowódcy okrętów samodzielnych wydzielonych posiadają przy udzielaniu urlopów czasowych szeregowym marynarki wojennej uprawnienia o jeden stopień wyższe, jak przewiduje etat dla dowódcy danego okrętu.

§ 42. Dowódcy (komendanci, kierownicy, szefowie) powinni przy udzielaniu urlopów czasowych brać pod uwagę stan faktyczny podległej formacji, stopień wykształcenia, zachowanie się, jak i osobiste oraz wyznaniowe stosunki proszącego o urlop, a przede wszystkim powinni baczyć, by na skutek udzielanych przez nich urlopów nie ucierpiał normalny tok służby w podległej formacji (jednostce wpływającej).

§ 43. Przejściowe wstrzymanie urlopów czasowych szeregowym marynarki wojennej może zarządzić Minister Spraw Wojskowych, o ile nie zachodzą wypadki przewidziane w art. 71 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej.

§ 44. Nie należy udzielać urlopów czasowych do miejscowości zagrożonych epidemją.

Sposób ogłaszania takich miejscowości organom wojskowym ureguluje Minister Spraw Wojskowych w drodze oddzielnego zarządzenia.

§ 45. Ordynansi osobiści otrzymują urlopy czasowe za zgodą oficera, w którego dyspozycji się znajdują.

§ 46. Przed wyjazdem na urlop czasowy winien szeregowy marynarki wojennej pozostawić swój dokładny adres.

§ 47. Czasowo urlopowani szeregowi marynarki wojennej wyjeżdżają na urlop w mundurze woj-

skowym. Nie dotyczy to jednak urlopowanych zagranicę.

Pozostałe rzeczy skarbowe należy przed wyjazdem na urlop odebrać szeregowym marynarki wojennej i złożyć w magazynie podręcznym pododdziału, za co osobiście odpowiada dowódca pododdziału.

§ 48. Czasowo urlopowany szeregowy jest obowiązany przerwać urlop i powrócić natychmiast do swojej formacji:

- 1) w razie ogłoszenia mobilizacji i
- 2) w razie odwołania urlopu.

Szeregowi marynarki wojennej, czasowo urlopowani zagranicę (na teren m. w. Gdańska) powinni po otrzymaniu wiadomości o mobilizacji natychmiast, nie czekając powołania, powrócić do swojej właściwej formacji wojskowej, o czym bezpośrednio przełożony powinien danego szeregowego przed wyjazdem na urlop pouczyć.

§ 49. W razie pobytu czasowo urlopowanego szeregowego marynarki wojennej w pewnym garnizonie ponad 24 godziny, powinien on osobiście zameldować swój przyjazd i wyjazd w wojskowej komendzie lokalnej. W wypadkach, jeżeli w danej miejscowości jest dyzlokowana składowa część własnej formacji wojskowej, powinien urlopowany szeregowy zameldować ponadto dowódcy teje o swoim przyjeździe i wyjeździe.

W miejscowościach, w których niema załogi wojskowej, powinni czasowo urlopowani szeregowi marynarki wojennej zgłosić swój przyjazd i wyjazd w oddziale lub posterunku korpusu ochrony pogranicza, jeśli zaś takiego niema w danej miejscowości, wówczas — w posterunku policji państwowej, a w braku tegoż — w urzędzie gminnym.

Przyjazd należy meldować w ciągu 24-ch godzin od chwili przyjazdu, zaś wyjazd w ciągu 24-ch godzin przed wyjazdem.

Wyjazd ma urlopowany tylko w tych wypadkach osobno meldować, jeśli pobyt jego w miejscu urlopu trwał ponad 8 dni; przy krótszym pobycie melduje urlopowany wyjazd jednocześnie z przyjazdem. Urlopowany czasowo zagranicę ma przesłać pisemny meldunek o swym przyjeździe i wyjeździe najbliższej polskiej placówce konsularnej (na terenie w. m. Gdańska — komisarzowi generalnemu Rzeczypospolitej Polskiej).

Władze, przyjmujące meldunki o przyjeździe i wyjeździe szeregowych marynarki wojennej, powinny fakt zameldowania, względnie odmeldowania się poświadczyc zapomocą odpowiedniej pieczętki na dokumencie legitymacyjnym dla urlopowanych, a jeśli chodzi o dowództwa (komendy) wojskowe, prowadzić w ewidencji w „książce meldunkowej czasowo urlopowanych”, przewidzianej w § 57 rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych z dnia 15 maja 1928 r. w sprawie wykonania ustawy o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych wojska polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 71, poz. 643) — jeżeli zaś chodzi o urzędy gminne i posterunki policji państwowej — w myśl obowiązujących przepisów meldunkowych.

§ 50. Urlopy okolicznościowe udzielane ze względu na ważne sprawy osobiste, rodzinne i ma-

jątkowe (§ 39 pkt. 1 a) nie mogą przekraczać u szeregowych marynarki wojennej służby czynnej oraz szeregowych nadterminowych marynarki wojennej 10 dni w każdym roku służby.

§ 51. Urlopów okolicznościowych, udzielonych ze względu na wyjątkowe warunki służby wojskowej (§ 39 pkt. 1 b) udzielają wskazani w § 41 dowódcy tym szeregowym marynarki wojennej, którzy pełnią służbę w szczególnie ciężkich warunkach. Czas trwania tego urlopu nie może przekraczać, niezależnie od 10-dniowego urlopu, określonego w § 50 niniejszego rozporządzenia, 14 dni. Urlop ten może być udzielony dopiero w 2-gim roku służby.

§ 52. Czas trwania i warunki udzielania urlopów świątecznych szeregowym marynarki wojennej (§ 39 pkt. 1 c) ustala każdorazowo Minister Spraw Wojskowych.

§ 53. Szeregowi rezerwy marynarki wojennej powołani do ćwiczeń w myśl art. 77 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, oraz szeregowi rezerwy marynarki wojennej i szeregowi pospolitego ruszenia marynarki wojennej powołani do służby wojskowej w czasie pokojowym w myśl art. 81 i 84 powyższej ustawy — mogą otrzymać urlop okolicznościowy tylko w wyjątkowo ważnych sprawach osobistych, rodzinnych i majątkowych na czas najwyżej 4-ch dni za cały okres służby, względnie ćwiczenia.

§ 54. Przedłużenie urlopów okolicznościowych ponad normy wskazane w §§ 50, 51, 53 jest dopuszczalne tylko w razie obłożnej choroby i zalicza się szeregowym marynarki wojennej na poczet urlopu leczniczego. Przedłużenia urlopów udziela władza, która udzieliła urlopu, a w wyjątkowych wypadkach władza lokalna, zawiadamiając o tem właściwego przełożonego w myśl § 33 niniejszego rozporządzenia.

§ 55. Urlopy lecznicze dzielą się na:

- 1) zdrowotne,
- 2) ozdrowieńcze,
- 3) udzielane na czas do ukończenia postępowania rewizyjno-lekarskiego.

§ 56. Urlopów leczniczych należy udzielać z urzędu na podstawie świadectw wojskowo-lekarskich, względnie orzeczeń wojskowo-lekarskich.

§ 57. Urlopów leczniczych nie należy udzielać szeregowym chorym na cierpienie przewlekłe, zaś w szczególności chorym, którzy nie wyrazili zgody na wykonanie niezbędnych zabiegów operacyjnych, chorym na gruźlicę otwartą, na choroby uszu, oczu (z wyjątkiem urlopów ozdrowieńczych po zabiegach operacyjnych), wreszcie chorym umyślowo. Chorzy tacy podlegają postępowaniu rewizyjnemu w myśl przepisów o postępowaniu rewizyjno-lekarskim.

§ 58. Przedłużenie urlopu leczniczego (zdrowotnego lub ozdrowieńczego) jest dopuszczalne tylko w wyjątkowych wypadkach, gdy urlopowany jest tak ciężko chory, że jego powrotna podróż, względnie transport do najbliższego szpitala wojskowego

byłyby połączone z niebezpieczeństwem dla jego zdrowia. Przedłużenie urlopu leczniczego (zdrowotnego lub ozdrowieńczego) w ostatnim wypadku udzielają dowódcy formacji na okres czasu niezbędnie konieczny dla uzyskania zdolności do transportu w myśl § 33 niniejszego rozporządzenia.

§ 59. Urlopy zdrowotne mogą być udzielane szeregowym, których stan zdrowia nie wymaga ani wykonania zabiegów leczniczych, ani opieki lekarskiej, przyczem rokuje zupełną poprawę, a jednak czasowo znosi lub zmniejsza w znaczniejszym stopniu ich zdolność do służby wojskowej.

§ 60. Czas trwania urlopów zdrowotnych dla szeregowych marynarki wojennej służby czynnej nie może przewyższać 6 tygodni przez cały czas służby wojskowej, przyczem każdorazowy urlop nie może przekraczać 3-ch tygodni. Urlopów zdrowotnych do 3-ch tygodni włącznie udziela uprawniony do tego dowódca na podstawie świadectwa wojskowo-lekarskiego, wystawionego przez naczelnego lekarza formacji, względnie garnizonowej izby chorych.

§ 61. Dowódca formacji nieewidencyjnej, udzielając urlopu zdrowotnego, zawiadamia o tem dowódcę formacji ewidencyjnej, do której dany szeregowy należy.

§ 62. Urlopy ozdrowieńcze udzielane są szeregowym marynarki wojennej, pozostającym na leczeniu w szpitalach wojskowych, z chwilą, gdy stan zdrowia nie wymaga już dalszej opieki lekarskiej, a przebyte choroby zakaźne lub ostre schorzenia, względnie zabiegi operacyjne, powodują konieczność dłuższego wypoczynku, po którym przewiduje się powrót do zdrowia.

Czas trwania urlopu ozdrowieńczego dla szeregowych służby czynnej nie może przewyższać 6 tygodni.

Urlopów ozdrowieńczych udziela na podstawie orzeczenia wojskowo-lekarskiego, wystawionego przez dany szpital, komendant szpitala. Odpis tego orzeczenia, z zawiadomieniem o odejściu szeregowego na urlop, przesyła komendant szpitala natychmiast właściwemu dowódcy formacji. Po upływie urlopu ozdrowieńczego szeregowi wracają wprost do swojej formacji, względnie do szpitala, z którego odeszli na urlop, a to zależnie od wskazówek, zawartych w dokumencie legitymacyjnym dla urlopowanych.

§ 63. Chorym umyślowo mogą być udzielane urlopy ozdrowieńcze po wdrożeniu postępowania rewizyjnego na pisemną zgodę osób, obejmujących opiekę nad chorymi.

W żadnym wypadku nie wolno urlopować chorych umyślowo, niebezpiecznych dla siebie i otoczenia.

§ 64. Urlopów leczniczych udzielać można również szeregowym, co do których wdrożone zostało postępowanie rewizyjno-lekarskie na czas do ukończenia tego postępowania, jeżeli udzielony urlop nie przedłuży lub nie utrudni samego postępowania rewizyjno-lekarskiego.

§ 65. Postanowienia o urloпах stałych (długoterminowych) nie mają zastosowania do szeregowych nadterminowych marynarki wojennej.

Do art. 20.

§ 66. Szeregowi marynarki wojennej mogą być przeniesieni z jednej formacji marynarki wojennej do innej formacji marynarki wojennej bądź to na własną prośbę, jeżeli na to zezwalają względy służbowe, bądź też z urzędu, o ile wymagają tego względy służbowe.

Pod przeniesieniem należy rozumieć zmianę formacji w obrębie marynarki wojennej, w której to formacji szeregowy marynarki wojennej pełni służbę wojskową lub do której należy ewidencyjnie.

§ 67. Prawo przenoszenia szeregowych marynarki wojennej posiada szef marynarki wojennej, który uprawnienia swe w tym zakresie może przekazać:

- 1) dowódcy floty, jeżeli chodzi o przeniesienie szeregowych w obrębie dowództwa floty;
- 2) dowódcy flotylli, jeżeli chodzi o przeniesienie szeregowych w obrębie dowództwa flotylli;
- 3) w innych jednostkach, przełożonemu o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku.

Do art. 21.

§ 68. Przenoszenie na własną prośbę szeregowych marynarki wojennej do formacji wojska lub też szeregowych z formacji wojska do marynarki wojennej może być skutecznie za zgodą szefa marynarki wojennej, oraz szefów organów, administrujących szeregowymi poszczególnych rodzajów wojsk.

Przenoszenie z urzędu szeregowych marynarki wojennej do formacji wojska, lub też przenoszenie szeregowych z formacji wojska do marynarki wojennej zarządza Minister Spraw Wojskowych.

§ 69. W wypadku przeniesienia szeregowego marynarki wojennej do formacji wojska, lub też szeregowego z formacji wojska do marynarki wojennej, następuje przemianowanie danego szeregowego wedle następującej skali:

- stopień szeregowca (ułana, strzelca i t. d.), odpowiada stopniowi marynarza i odwrotnie,
- stopień starszego szeregowca (st. ułana, st. strzelca, bombardjera i t. d.), odpowiada stopniowi starszego marynarza i odwrotnie,
- stopień kaprała odpowiada stopniowi mata i odwrotnie,
- stopień plutonowego, odpowiada stopniowi bosmanmata i odwrotnie,
- stopień sierżanta (wachmistrza, ogniomistrza), odpowiada stopniowi bosmana i odwrotnie,
- stopień st. sierżanta (st. wachmistrza, st. ogniomistrza), odpowiada stopniowi st. bosmana i odwrotnie.

Chorążowie zostają przemianowani na bosmanów floty.

§ 70. Przeniesieni szeregowi zatrzymują wszelkie nabyte przez służbę wojskową uprawnienia osobiste. Pozatem do przeniesionych szeregowych od-

noszą się wszelkie postanowienia obowiązujące szeregowych wojska, względnie szeregowych marynarki wojennej, w zależności od tego, czy nastąpiło przeniesienie do formacji wojska, czy też do marynarki wojennej.

TYTUŁ II.

Rozdział I.

Szeregowi marynarki wojennej służby czynnej.

Postanowienia ogólne.

Do art. 22.

§ 71. Na podstawie karty powołania i zgodnych z nią dokumentów ewidencyjnych, które otrzymała formacja od powiatowego komendanta uzupełnień, ogłasza dowódca formacji w rozkazie dziennym datę zgłoszenia się poborowego i przydział do pododdziału.

Zaliczenie powołanego do stanu faktycznego formacji (wcielenie) następuje w dniu jego zgłoszenia się do niej. Wszelkie ze służbą związane należności, przysługują powołanemu od dnia zgłoszenia się jego do formacji.

Do art. 23.

§ 72. Tytuł podchorążego rezerwy marynarki wojennej, względnie podchorążego pospolitego ruszenia marynarki wojennej uprawnia do noszenia specjalnych oznak określanych w przepisach o umundurowaniu, oraz awansowania do stopni podoficerskich w myśl §§ 90 i 91 niniejszego rozporządzenia.

Podchorąży rezerwy marynarki wojennej, względnie podchorąży pospolitego ruszenia marynarki wojennej, pobiera w czasie pełnienia służby czynnej oraz powołania na ćwiczenia rezerwy uposażenie według posiadanego rzeczywistego stopnia szeregowego marynarki wojennej.

Do art. 24.

§ 73. Pod zajęciem ubocznym rozumieć należy zajęcie, które nie ma bezpośredniego związku ze służbą wojskową, a nie jest dozwolone wedle obowiązujących regulaminów lub rozkazów.

Do art. 25.

§ 74. Zdegradowany szeregowy marynarki wojennej powinien być przeniesiony do innej formacji marynarki wojennej, lub na inną jednostkę pływającą.

Przeniesienie zarządza na wniosek dowódcy formacji zdegradowanego przełożony wskazany w § 67.

§ 75. Zdegradowany szeregowy marynarki wojennej może ponownie awansować po upływie 6-ciu miesięcy od uprawomocnienia się wyroku, względnie orzeczenia dyscyplinarnego, w myśl ogólnych zasad o awansowaniu, o ile w ciągu tego czasu nienagannie się sprawował i o ile charakter czynu (art. 39) i skutki wyroku sądowego nie stoją temu na przeszkodzie.

Do art. 26.

§ 76. Karę pozbawienia wolności, orzeczoną prawomocnym wyrokiem sądowym, wlicza się do czasu czynnej służby, o ile czas trwania tej kary nie przekracza okresu trzech tygodni.

Na okres 3 tygodni może składać się jedna kara, lub też kilka kar razem wziętych.

Do art. 27.

§ 77. Szeregowi marynarki wojennej służby czynnej zostają przeniesieni ze służby czynnej

A) do rezerwy:

1) wskutek ukończenia ustawowo przewidzianej obowiązkowej służby czynnej, jeżeli nie pozostają nadal w służbie wojskowej jako szeregowi zawodowi marynarki wojennej, lub szeregowi nadterminowi marynarki wojennej;

2) wskutek wybrania na posła do sejmu lub na senatora Rzeczypospolitej.

B) do pospolitego ruszenia:

wskutek orzeczenia wojskowo-lekarskiej komisji rewizyjnej w myśl obowiązujących przepisów sanitarno-rewizyjnych.

§ 78. Przeniesienie szeregowego marynarki wojennej służby czynnej do rezerwy wskutek odbycia służby czynnej następuje zasadniczo po upływie tego dnia, w którym kończy się jego obowiązek, przewidziany w art. 4 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym przy uwzględnieniu postanowień art. 72 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, po odliczeniu czasu:

- trwania kary w myśl art. 26 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej i § 76 niniejszego rozporządzenia,
- przebywania w dezercji lub samowolnym oddaleniu poza formacją,
- urlopowania wskutek czasowej niezdolności do służby wojskowej w myśl orzeczenia wojskowo-lekarskiej komisji rewizyjnej.

Odsługiwanie obowiązkowego czasu służby czynnej może mieć miejsce tylko do końca tego roku kalendarzowego, w którym szeregowy służby czynnej kończy 40 lat życia.

Czas przebyty w niewoli wlicza się szeregowym marynarki wojennej służby czynnej do okresu czasu obowiązkowej służby wojskowej, jeżeli postępowanie rehabilitacyjne wykaże, że dostanie się do niewoli nastąpiło z przyczyn usprawiedliwionych. Po powrocie z niewoli szeregowy powinien zameldować się natychmiast u dowódcy najbliższej formacji wojskowej, celem odesłania go do dowódcy formacji macierzystej, który wdraża postępowanie rehabilitacyjne w sposób analogiczny, jak wskazano w § 163 niniejszego rozporządzenia.

§ 79. Jeżeli szeregowy służby czynnej w chwili, w której powinien być przeniesiony do rezerwy, znajduje się w wojskowym areszcie dyscyplinarnym

lub w więzieniu wojskowym, albo też w szpitalu wojskowym na leczeniu, przeniesienie go do rezerwy następuje po odcierpieniu kary dyscyplinarnej, lub sądowej, o ile ta ostatnia łącznie z ewentualnymi poprzednio w czasie służby odbytymi karami sądowymi nie przenosi trzech tygodni — albo też po wyjściu ze szpitala.

Po odcierpieniu kary, względnie po wyjściu ze szpitala, należy odesłać danego szeregowego do jego formacji macierzystej, która przeprowadza zwolnienie do rezerwy.

O ile kara sądowa przekracza okres trzech tygodni, nie przekracza zaś jednego roku, przeniesienie szeregowego do rezerwy następuje dopiero po odbyciu tej kary w więzieniu wojskowym i odsłużeniu w szeregach czasu, spędzonego w więzieniu, a brakującego do obowiązkowego okresu służby czynnej.

O ile kara sądowa przekracza jeden rok, może być dany szeregowy stale urlopowany w myśl art. 72 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, celem odbycia kary w więzieniu cywilnym. Powołanie do służby wojskowej następuje w tych wypadkach po odbyciu kary, o ile wedle ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym jest to dopuszczalne. O stałym urlopowaniu należy zawiadomić właściwego prokuratora wojskowego.

§ 80. Szeregowi marynarki wojennej, którzy na podstawie art. 72 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym zostali stale urlopowani przed terminem określonym w art. 4 rzezonej ustawy, zostają przeniesieni do rezerwy w ustawowo przewidzianym terminie.

§ 81. Przeniesienie do pospolitego ruszenia na podstawie orzeczenia wojskowej komisji rewizyjno-lekarskiej, następuje z chwilą zatwierdzenia tego orzeczenia przez dowódcę, uprawnionego przepisami o postępowaniu rewizyjno-lekarskim.

§ 82. Szeregowi marynarki wojennej, przeniesieni do rezerwy lub pospolitego ruszenia, otrzymują dokumenty stwierdzające ich stosunek do wojska, określone w szczególnych rozkazach Ministra Spraw Wojskowych.

Do art. 28.

§ 83. Szeregowi marynarki wojennej służby czynnej zostają zwolnieni od obowiązku służby wojskowej:

1) w razie uznania ich za zupełnie niezdolnych do służby wojskowej (kat. E.). Podstawą do zwolnienia jest orzeczenie wojskowej komisji rewizyjno-lekarskiej, działającej w myśl przepisów o postępowaniu rewizyjno-lekarskim. Orzeczenie komisji musi być zatwierdzone przez uprawnionego do tego dowódcę;

2) w razie pełnego zwolnienia od powszechnego obowiązku wojskowego, w innych wypadkach na podstawie ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym. Przełożeni wskazani w § 67 zarządzają w tym wypadku zwolnienie na podstawie urzędowego zawiadomienia, otrzymanego od właściwego powiatowego komendanta uzupełnień;

3) na podstawie prawomocnego wyroku sądowego, na zasadzie którego następuje wydalenie z wojska, lub powodującego wykluczenie ze służby wojskowej. Zwolnienie zarządza w tym wypadku przełożony wskazany w § 67, a to w wypadku orzeczenia kary, wydalenia z wojska w wyroku sądowym, — na zasadzie odpowiedniego zawiadomienia, otrzymanego od wojskowych władz sądowych, zaś w wypadku wykluczenia od służby wojskowej — na zasadzie zarządzenia najbliższego przełożonego o uprawnieniach dowódcy okręgu korpusu.

Awanse.

Do art. 30.

§ 84. Wniosek nominacyjny (wzór Nr. 2) sporządza dowódca pododdziału i przedkłada go ze swoją opinią w drodze służbowej dowódcy wskazanemu w § 95 niniejszego rozporządzenia.

§ 85. Ogólnymi warunkami awansowania szeregowych marynarki wojennej służby czynnej są:

1) przesłużenie w posiadanym stopniu co najmniej takiego okresu czasu, który jest wymagany dla każdego stopnia w art. 31 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej;

2) nienaganne sprawowanie się;

3) zdolności instruowania lub fachowe;

4) przewidziane w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej dla danego stopnia ukończenie szkoły wojskowej, kursu lub złożenie egzaminu fachowego;

5) wolny etat związany z nowym stopniem, jeśli awans ma nastąpić na stopień rzeczywisty.

Do art. 31.

§ 86. Szeregowi marynarki wojennej służby czynnej mogą być awansowani do bosmanmatów tylko w drodze wyjątkowej, najwcześniej z dniem stałego urlopowania w myśl art. 72 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym lub przeniesienia do rezerwy, o ile niniejsze rozporządzenie nie czyni w tej mierze wyjątków.

§ 87. Szczegółowe przepisy w sprawie kwalifikacji do awansowania na wyższy stopień, tudzież w sprawie programu i organizacji kursu bosmańskiego oraz kursu na bosmana floty wyda szef marynarki wojennej.

Do art. 32.

§ 88. Dowodem stwierdzającym wykształcenie w myśl art. 32 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej, jest oryginalne urzędowe świadectwo wydane przez władzę danej szkoły.

Urzędowy odpis (sporządzony i zaświadczony przez dowódcę formacji) takiego świadectwa, dołącza się do dokumentów ewidencyjnych szeregowego marynarki wojennej. Oryginał zwraca się.

§ 89. Szeregowi marynarki wojennej, posiadający warunki z art. 32 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej, awansują na stopień starszego marynarza, oraz mata, na warunkach ustalonych w art. 30 i 31 rzezonego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej oraz § 85 niniejszego rozporządzenia z tem, że w razie braku wolnych etatów, otrzymują stopień tytularny. Szeregowi ci mogą jeszcze przed przeniesieniem do rezerwy, względnie przed stałem urlopowaniem bez względu na wolny etat, uzyskać stopień tytularnego bosmanmata, o ile odpowiadają warunkom przewidzianym na ten stopień.

Do art. 33.

§ 90. Szeregowi marynarki wojennej, odbywający skróconą czynną służbę wojskową, awansują tylko na stopnie tytularne. Warunek wakansu etatowego stanowiska nie ma do tych szeregowych marynarki wojennej zastosowania, jak również okresy czasu i kolejność stopni przewidziane w art. 29 i 31 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej.

§ 91. Szeregowi marynarki wojennej, odbywający skróconą czynną służbę wojskową na mocy art. 49 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, mogą być awansowani do stopnia:

- 1) starszego marynarza po ukończeniu podstawowego okresu szkolenia;
- 2) następnie do stopnia tytularnego mata po ukończeniu teoretycznego podoficerskiego kursu podchorążych rezerwy marynarki wojennej z postępowaniem pomyślnym;
- 3) tytularnego bosmanmata po ukończeniu kursu podchorążych rezerwy i zdaniu egzaminu końcowego z postępowaniem pomyślnym;
- 4) tytularnego bosmana po ukończeniu praktycznych zajęć na jednostkach pływających z wynikiem pomyślnym.

§ 92. Przy przeniesieniu do rezerwy posiadane stopnie tytularne stają się rzeczywistymi. Podczas ćwiczeń w rezerwie podchorążowie-bosmanowie mogą uzyskać drogą awansu stopień starszego bosmana.

Do art. 34.

§ 93. Awansowanie szeregowych marynarki wojennej za czyn wybitnego męstwa na polu bitwy, następuje każdorazowo tylko o jeden stopień, przy zachowaniu pozatem warunków z art. 31 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej.

Szeregowych tych awansuje przełożony przewidziany w § 95 niniejszego rozporządzenia, bądź to na wniosek dowódcy pododdziału, bądź to z własnej inicjatywy.

Do art. 35.

§ 94. Mianowanie podporucznikiem marynarki wojennej na warunkach wskazanych w art. 35 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podsta-

wowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej, następuje bez względu na posiadany stopień na wniosek dowódcy formacji, w sposób określony w ustawie z dnia 20 czerwca 1924 r. o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów Polskiej Marynarki Wojennej (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 626).

Do art. 36.

§ 95. Przełożonym uprawnionym do awansowania szeregowych marynarki wojennej do stopnia starszego bosmana włącznie jest szef marynarki wojennej, który uprawnienia swe w tym zakresie może przekazać:

1) dowódcy floty, jeśli chodzi o szeregowych, mających stałą przynależność służbową do formacji podległych dowództwu floty,

2) dowódcy flotylli, jeśli chodzi o awans szeregowych, mających stałą przynależność służbową do formacji podległych dowództwu flotylli,

3) przełożonym o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku w innych formacjach marynarki wojennej.

Awansowanie na stopnie rzeczywiste jest zależnem od uzyskania potwierdzenia przez dowódcę formacji ewidencyjnej, że odpowiedni etat jest wolny.

Przełożonym uprawnionym do awansowania szeregowych marynarki wojennej na stopień bosmana floty — jest szef marynarki wojennej.

§ 96. O awansowaniu zawiadamia w celach ewidencyjnych dowódcę formacji ewidencyjnej ten dowódca, który awans zarządził.

Do art. 37.

§ 97. Data, od jakiej awans nastąpił, jest podstawą wszystkich obowiązków i praw, związanych z nowym stopniem.

Do art. 38.

§ 98. Przepisy o awansowaniu obowiązują również na czas wojny, jeśli rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej nie postanowi inaczej.

Do art. 39.

§ 99. Czas postępowania dyscyplinarnego, oraz czas trwania kary dyscyplinarnej wlicza się do okresów czasu, wymienionych w art. 31 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej, o ile postępowanie dyscyplinarne nie zostało zakończone degradacją.

W razie degradacji, okres czasu wymagany do awansu liczy się od uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego (§ 75).

§ 100. Czas postępowania sądowo-karnego, połączonego z aresztem prewencyjnym, wlicza się do okresów czasu wymaganych do awansu tylko wówczas, gdy nastąpiło zaniechanie lub umorzenie postępowania, albo też uwolnienie prawomocnym wyrokiem.

Do czasu pozbawienia wolności, którego w myśl art. 39 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach

szeregowych marynarki wojennej, nie wlicza się do okresów czasu wymaganych do awansu — należy zaliczać jedynie czas faktycznego przebywania w zamknięciu.

§ 101. Czas przebyty w niewoli może być wliczony do okresów czasu wymaganych do awansu, jeśli postępowanie rehabilitacyjne będzie miało dla szeregowego marynarki wojennej wynik dodatni (§§ 78, 163).

Awanse tytularne.

Do art. 40.

§ 102. Prócz wypadków przewidzianych w art. 32 i 33 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej — może szeregowy marynarki wojennej, pełniący służbę pod każdym względem wzorowo, oraz okazujący wybitne zdolności i szczególne zainteresowanie w służbie, awansować na stopień tytularny, niezależnie od wakansów w stopniach przewidzianych etatami marynarki wojennej, o ile wymagają tego względy służbowe.

Do art. 41.

§ 103. Przy nadawaniu stopni tytularnych obowiązują zarówno okresy czasu przewidziane w art. 31 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej, jak i inne ogólne zasady awansowania, lub specjalne warunki wymagane dla danego stopnia (ukończenie szkół, kursów, odbycie praktyki i t. d.).

§ 104. Stopień tytularny może być tylko o jeden stopień wyższy od rzeczywistego. Postanowienie to nie dotyczy szeregowych marynarki wojennej, odbywających skróconą czynną służbę wojskową, których wszystkie stopnie są tytularne.

§ 105. Kary dyscyplinarne do szeregowych marynarki wojennej w stopniach tytularnych są stosowane tak, jak do podoficerów w odpowiednich stopniach rzeczywistych.

Do art. 42.

§ 106. Posiadający stopnie tytularne noszą oznaki przewidziane w przepisach o umundurowaniu dla tych samych stopni rzeczywistych.

§ 107. Tytularne stopnie stają się automatycznie rzeczywistymi, w razie ogłoszenia mobilizacji dla wszystkich objętych mobilizacją. Stwierdzenie tego awansu przeprowadza przełożony wskazany w § 95 w myśl ogólnych zasad awansowania bez wniosku nominacyjnego.

Rozdział II.

Szeregowi rezerwy marynarki wojennej i szeregowi pospolitego ruszenia marynarki wojennej.

Do art. 44.

§ 108. Szeregowi rezerwy marynarki wojennej i szeregowi pospolitego ruszenia marynarki wojennej, od dnia na który zostali powołani do służby

czynnej wojskowej, nie mają prawa wybierania do sejmku i senatu Rzeczypospolitej. Nie wolno im brać w czasie czynnej służby wojskowej udziału w zjazdach, w zebraniach, odczytach, wiecach i żadnych innych akcjach, mających cele polityczne.

Do art. 45.

§ 109. Szeregowy rezerwy marynarki wojennej lub szeregowy pospolitego ruszenia marynarki wojennej, wybrany na posła do sejmku lub na senatora Rzeczypospolitej przed powołaniem na ćwiczenia w rezerwie lub do służby wojskowej, zostaje przez właściwego powiatowego komendanta uzupełnień zwolniony od powołania na podstawie listu wierzytelnego, wydanego przez komisję wyborczą w myśl ordynacji wyborczej, lub na podstawie legitymacji poselskiej, wydanej przez biuro sejmku lub senatu.

Na tej podstawie powiatowy komendant uzupełnień unieważnia jego przydział mobilizacyjny w myśl obowiązujących przepisów i poucza go równocześnie o jego obowiązku meldunkowym, wynikającym z § 111 niniejszego rozporządzenia.

§ 110. Jeżeli wybór na posła do sejmku lub senatora Rzeczypospolitej nastąpi w czasie pełnienia czynnej służby wojskowej, następuje natychmiastowe zwolnienie ze służby czynnej szeregowego rezerwy lub pospolitego ruszenia przez przełożonego wskazanego w § 23 niniejszego rozporządzenia. Szeregowy taki przez czas sprawowania mandatu nie otrzymuje przydziału mobilizacyjnego i nie może być powołany do ćwiczeń wojskowych, względnie do służby wojskowej.

§ 111. Z chwilą wygaśnięcia mandatu poselskiego, szeregowy rezerwy lub pospolitego ruszenia marynarki wojennej jest obowiązany zawiadomić o tem w ciągu 14-tu dni właściwego powiatowego komendanta uzupełnień.

§ 112. Szeregowy rezerwy lub pospolitego ruszenia marynarki wojennej nie jest obowiązany do dodatkowego odbycia tych ćwiczeń, od których został zwolniony w czasie sprawowania mandatu poselskiego.

Do art. 46.

§ 113. Szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia marynarki wojennej podlegają przepisom kodeksu karnego wojskowego tudzież wojskowych przepisów dyscyplinarnych od dnia na który zostali powołani celem pełnienia czynnej służby wojskowej, o ile kodeks karny wojskowy lub wojskowe przepisy dyscyplinarne nie postanawiają inaczej.

§ 114. Pod powołaniem szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia marynarki wojennej do służby czynnej należy rozumieć: powołanie na ćwiczenia wojskowe, na dodatkowe ćwiczenia wojskowe, mobilizację ogólną i częściową, następnie powołanie do służby wojskowej, jeżeli bezpieczeństwo Państwa tego wymaga, a wreszcie na zebrania kontrolne (art. 77, 81, 84, 96 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym).

§ 115. Chwila powołania do czynnej służby w marynarce wojennej, jest dla szeregowego rezer-

wy i pospolitego ruszenia dzień, na który został powołany na podstawie doręczonej mu w sposób przepisany karty powołania, wydanej przez właściwego powiatowego komendanta uzupełnień, lub dzień podany w obwieszczeniach; chwilą zwolnienia zaś ze służby wojskowej jest dzień, w którym został skreślony ze stanu faktycznego wojska, lub dzień wydania zarządzenia właściwej władzy, na podstawie którego został zwolniony od stawiennictwa nakazanego mu kartą powołania, lub obwieszczeniem.

§ 116. Szeregowym rezerwy marynarki wojennej i pospolitego ruszenia marynarki wojennej przed faktycznym zgłoszeniem się do służby wojskowej nie wolno nosić uniformu wojskowego, ani jego części z oznakami wojskowymi (orzębek, naszywkę oznaczające stopień wojskowy, guziki typu wojskowego i t. p.).

§ 117. Przepisy normujące sprawę wyjazdów zagranicę szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia zamieszczone są w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym.

Do art. 47.

§ 118. Szeregowi rezerwy marynarki wojennej mogą być awansowani przy odpowiednim stosowaniu postanowień wskazanych w art. 29 — 43 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej i pod warunkiem nienagannego sprawowania się, na następujących zasadach:

- 1) na starszego marynarza mogą być awansowani ci marynarze, którzy w czasie ćwiczeń wykazą dostateczną znajomość służby i wzorową karność;
- 2) na mata mogą być awansowani ci starsi marynarze, którzy w czasie czynnej służby wojskowej ukończyli z pomyślnym wynikiem szkołę podoficerską (kurs) lub też otrzymali w tym czasie wyszkolenie, odpowiadające szkole podoficerskiej w danej specjalności — a poza tem w czasie ćwiczeń wykazą się wzorową karnością i opanowaniem istoty wyszkolenia w danej specjalności, wymaganym od podoficera marynarki wojennej w stopniu mata;
- 3) na bosmanmata mogą być awansowani ci maci, którzy w czasie ćwiczeń wykazą się wzorową karnością i opanowaniem istoty wyszkolenia w danej specjalności, wymaganym od podoficera marynarki wojennej w stopniu bosmanmata.

Awans następuje z dniem zwolnienia z ćwiczeń.

§ 119. W czasie pokoju szeregowy rezerwy marynarki wojennej powołany do służby czynnej nie awansuje ponad stopień bosmanmata w rezerwie.

Szeregowi pospolitego ruszenia marynarki wojennej, powołani do służby czynnej, nie mogą być awansowani na wyższe stopnie poza wypadkiem, przewidzianym w § 120 niniejszego rozporządzenia.

§ 120. W czasie powołania szeregowych rezerwy marynarki wojennej i pospolitego ruszenia

marynarki wojennej do czynnej służby wojskowej wskutek mobilizacji, odnoszą się do nich ogólne przepisy o awansowaniu szeregowych służby czynnej.

Rozdział III.

Szeregowi nadterminowi marynarki wojennej.

Do art. 51 i 52.

§ 121. Prawo mianowania szeregowych nadterminowych marynarki wojennej posiada szef marynarki wojennej, który uprawnienia swe w tym zakresie może przekazać:

- 1) dowódcy floty, co do mianowań szeregowych, mających stałą przynależność służbową do formacji podległych dowództwu floty;
- 2) dowódcy flotylli, co do mianowań szeregowych, mających stałą przynależność służbową do formacji podległych dowództwu flotylli;
- 3) przełożonym o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku w innych wypadkach.

§ 122. Szeregowymi nadterminowymi marynarki wojennej mogą być mianowani ci, którzy:

- 1) odbyli ustawowo przewidzianą obowiązkową czynną służbę wojskową; warunek ten należy uważać za spełniony również i wtedy, gdy wskutek wcześniejszego urlopowania ich rocznika w myśl art. 72 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, faktycznie przesłużyli mniej, niż przewiduje art. 4 tejże ustawy;
- 2) posiadają zdolności instruowania lub fachowe;
- 3) nie przekroczyli 26-go roku życia;
- 4) złożyli pisemne zobowiązanie do służby nadterminowej w marynarce wojennej na przeciąg 2-ech lat (wzór Nr. 3);
- 5) nie byli karani za pijaństwo, kradzież, oszustwo i inne przewinienie, mogące ujemnie świadczyć o ich charakterze;
- 6) w wypadku, gdy przebywali na stałym urlopie dłużej, niż 4 tygodnie, złożyli urzędowe poświadczenie nienagannego prowadzenia się;
- 7) w wypadkach niepełnoletności, dołączyli do zobowiązania pisemne zezwolenie ojca lub prawnego opiekuna, uwierzytelnione przez powołane do tego urzędy lub notarialnie (wzór Nr. 4);
- 8) złożyli własnoręcznie podpisane podanie o mianowanie ich szeregowymi nadterminowymi;
- 9) posiadają kategorię zdolności A. w myśl przepisów oceny zdolności fizycznej do służby wojskowej w marynarce wojennej, stwierdzoną przez lekarza formacji.

W wyjątkowych wypadkach może szef marynarki wojennej mianować lub zezwolić na mianowanie szeregowymi nadterminowymi marynarki wojennej — marynarzy, nie posiadających warunków przewidzianych w pkt. 3 i 9 niniejszego paragrafu.

§ 123. Służba nadterminowa może być przedłużana z roku na rok przez dowódcę wskazanego

w § 121 niniejszego rozporządzenia, jeżeli szeregowy nadterminowy złoży każdorazowo nowe zobowiązanie do służby nadterminowej na przeciąg jednego roku. O przedłużeniu służby nadterminowej dowódcy formacji nieewidencyjnych powinni powiadomić właściwych dowódców formacji ewidencyjnych.

W wyjątkowych wypadkach można przedłużyć służbę nadterminową zarówno szeregowym, którzy zostali mianowani nadterminowymi w myśl ostatniego ustępu § 122 jak i szeregowym, którzy w czasie i wskutek służby nadterminowej utracili kat. A. zdolności fizycznej, o ile będzie to związane z korzyścią dla służby, oraz o ile szeregowy nadterminowy będzie posiadał taki przydział służbowy, który nie wymaga bezwzględnie zdolności fizycznej wedle kategorii A.

Prośbę o przedłużenie służby wnoszą szeregowi nadterminowi marynarki wojennej zasadniczo na 3 miesiące przed upływem terminu zobowiązania, przyczem o decyzji dowódcy powinni być powiadomieni najpóźniej na 2 miesiące przed upływem terminu zobowiązania.

Postanowienia o przedłużeniu służby zawodowej w marynarce wojennej, mają odpowiednie zastosowanie również do szeregowych nadterminowych marynarki wojennej (§§ 131 i 132).

Do art. 53 i 54.

§ 124. Obowiązki i prawa szeregowych marynarki wojennej służby czynnej mają odpowiednie zastosowanie do szeregowych nadterminowych marynarki wojennej z następującymi zmianami, względnie uzupełnieniami:

- 1) pobierają uposażenie wedle norm wskazanych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 20 września 1927 r. o uposażeniu szeregowych nadterminowych w marynarce wojennej (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 751);
- 2) mają pierwszeństwo przed innymi kandydatami, posiadającymi równe warunki w przejściu do służby zawodowej, jako szeregowi zawodowi marynarki wojennej;
- 3) w wypadku mianowania szeregowym zawodowym marynarki wojennej, — służba nadterminowa zalicza się do wymiaru zaopatrzenia emerytalnego, — do okresu trzechlecia wymaganego do uzyskania zezwolenia na zawarcie małżeństwa (§ 133), o ile ponadto zachodzą warunki przewidziane w § 16 niniejszego rozporządzenia, — do 11-letniej służby zawodowej w marynarce wojennej, uprawniającej do otrzymania pierwszeństwa do stanowisk przewidzianych w art. 88 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej, — oraz do okresu czasu wymaganego w myśl art. 31 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej do awansu na wyższy stopień;
- 4) w czasie służby nadterminowej otrzymują szeregowi nadterminowi marynarki wojen-

nej urlop wypoczynkowy do 2 tygodni rocznie.

§ 125. Mianowanie szeregowych marynarki wojennej, szeregowymi nadterminowymi marynarki wojennej, oraz mianowanie szeregowych nadterminowych, szeregowymi zawodowymi marynarki wojennej, następuje wedle zasad wskazanych w odpowiednich przepisach niniejszego rozporządzenia, dotyczących mianowania szeregowych zawodowych marynarki wojennej.

§ 126. Szeregowy nadterminowy marynarki wojennej zostaje przeniesiony do rezerwy lub pospolitego ruszenia:

- 1) po upływie terminu, do którego się zobowiązał, jeżeli nie nastąpi przedłużenie;
- 2) przed upływem terminu:
 - a) na własną prośbę, jeśli ta zostanie uwzględniona przez dowódcę wskazanego w § 121 niniejszego rozporządzenia;
 - b) w razie degradacji na zasadzie wyroku sądowego;
 - c) w razie degradacji w myśl przepisów dyscyplinarnych dla wojska;
 - d) w razie uznania przez wojskową komisję rewizyjno-lekarską za czasowo niezdolnego do służby w pospolitem ruszeniu (kat. C. i D.) — wyjąwszy wypadek wskazany w § 123 ustęp 2 niniejszego rozporządzenia;
 - e) wskutek wyboru na posła do sejmiku lub na senatora Rzeczypospolitej.

Szeregowy nadterminowy marynarki wojennej może być przeniesiony do rezerwy lub pospolitego ruszenia przez dowódcę wskazanego w § 121 niniejszego rozporządzenia, jeśli był co najmniej 2-krotnie ukarany dyscyplinarnie aresztem.

Szeregowy nadterminowy może być zwolniony ze służby wojskowej przed upływem terminu zobowiązania, jeżeli na podstawie orzeczenia wojskowej komisji rewizyjno-lekarskiej został uznany za zupełnie niezdolnego do służby wojskowej (kat. E.).

§ 127. Szeregowi nadterminowi marynarki wojennej, przeniesieni do rezerwy (pospolitego ruszenia), podlegają wszystkim obowiązkom i prawom szeregowych rezerwy (pospolitego ruszenia) marynarki wojennej, ustalonym w ustawie o powszechnym obowiązku wojskowym i w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej. W szczególności ćwiczenia w rezerwie odbywają zasadniczo ze swym rocznikiem poborowym, z tem jednak, że w roku kalendarzowym, w którym zostali przeniesieni do rezerwy, nie będą do ćwiczeń powoływani.

Rozdział IV.

Szeregowi zawodowi marynarki wojennej.

Postanowienia ogólne.

Do art. 55.

§ 128. Szeregowi zawodowi marynarki wojennej pełnią służbę we wszystkich rodzajach specjalności wskazanych w § 10 niniejszego rozporządzenia.

§ 129. Przy tytułowaniu szeregowego zawodowego marynarki wojennej nie dodaje się określenia, wskazującego na zawodowe pełnienie służby szeregowego w marynarce wojennej.

Natomiast w rozkazach o zmianach personalnych, legitymacjach, zaświadczeniach i t. p. należy u szeregowych zawodowych marynarki wojennej podawać stopień wojskowy z dodaniem słowa: „zawodowy”.

Do art. 56.

§ 130. Kandydaci na szeregowych zawodowych marynarki wojennej składają przed mianowaniem pisemną deklarację (wedle wzoru Nr. 5), w której zobowiązują się do 5-letniej czynnej służby wojskowej w charakterze szeregowego zawodowego marynarki wojennej.

Fakt przyjęcia kandydata do dalszej służby czynnej w charakterze szeregowego zawodowego marynarki wojennej należy na deklaracji uwidocznili stwierdzeniem przełożonego o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku.

Do art. 57.

§ 131. Służbę zawodową przedłuża się na dalsze 3 lata.

Szeregowi zawodowi marynarki wojennej, którzy po upływie pierwszego 5-lecia wojskowej służby zawodowej w marynarce wojennej, mają zamiar pozostać nadal w służbie zawodowej, powinni najpóźniej na 4-ry miesiąc przed upływem terminu pierwszego zobowiązania przedstawić pisemną prośbę o dalsze pozostawienie w służbie zawodowej.

Prośbę tę przedstawia dowódca pododdziału w drodze służbowej dowódcy wskazanemu w § 138.

Dowódca wskazany w § 138 może na podstawie kwalifikacji, oraz na podstawie opinii bezpośrednich przełożonych danego szeregowego:

- a) przedłużyć szeregowemu zawodowemu służbę na dalsze 3 lata,
- b) odrzucić prośbę o przedłużenie służby zawodowej.

O decyzji szeregowy zawodowy winien być powiadomiony najpóźniej na 3 miesiące przed upływem terminu zobowiązania.

Bezpośrednio po otrzymaniu decyzji, kandydat podpisuje w obecności swego dowódcy pododdziału odpowiednio wypełnioną deklarację do dalszej służby zawodowej (wedle wzoru Nr. 5). Deklarację tę przesyła się następnie dowódcy wskazanemu w § 138, który stwierdza na niej fakt przedłużenia służby.

W razie odrzucenia prośby o przedłużenie służby zawodowej, powinien dowódca powiadomić szeregowego zawodowego o powodach odrzucenia.

Szeregowi zawodowi, którzy nie złożą prośby o pozostawienie w dalszej służbie, względnie co do których wskazany w § 138 dowódca nie zgodzi się na ich pozostawienie, zostają po upływie terminu zobowiązania przeniesieni do rezerwy lub pospolitego ruszenia (zgodnie z ustawą o powszechnym obowiązku wojskowym), albo też w stan spoczynku.

Powyższy tryb postępowania obowiązuje przy każdorazowym odnawianiu zobowiązania z tem, że przy powtórnym i przy dalszych odnawianiach zobowiązań, prośby o przedłużenie winny być składa-

ne na 8 miesięcy przed upływem terminu zobowiązania, a zawiadomienie o sposobie załatwienia prośby powinno nastąpić co najmniej na 7 miesięcy przed upływem terminu zobowiązania.

W wypadkach odrzucenia prośby szeregowego zawodowego marynarki wojennej o pozostawienie go w dalszej służbie zawodowej, przysługuje mu prawo rekursu do Ministra Spraw Wojskowych, jeżeli szef marynarki wojennej prośbę odrzucił, — w innych wypadkach do szefa marynarki wojennej.

Rekurs powinien być wniesiony w drodze służbowej w ciągu dni 14-tu od daty powiadomienia o odmownej decyzji. W wypadku uwzględnienia tego rekursu, szeregowy zawodowy marynarki wojennej zostaje przez szefa marynarki wojennej przeniesiony do innej formacji marynarki wojennej.

Do art. 58.

§ 132. W razie mobilizacji lub powołania szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia marynarki wojennej na podstawie uchwały Rady Ministrów do służby czynnej ze względu na bezpieczeństwo Państwa, szeregowi zawodowi marynarki wojennej pozostają przymusowo w dalszej służbie w marynarce wojennej, bez względu na to, czy złożyli prośbę o pozostawienie i deklarację, czy też nie.

W tych wypadkach służą przymusowo, aż do demobilizacji lub zwolnienia powołanych roczników rezerwy (pospolitego ruszenia).

Szeregowi zawodowi marynarki wojennej zachowują przytem wszelkie obowiązki i uprawnienia szeregowych zawodowych, a czas służby przymusowej zalicza się im całkowicie do służby zawodowej i na poczet zobowiązania złożonego przed lub w chwili rozpoczęcia służby przymusowej. Do zobowiązania zaś złożonego po demobilizacji (zwolnieniu rocznika) wlicza się czas służby przymusowej tylko na ich żądanie, przyczem czas przymusowej służby, przypadający na ich poprzednie zobowiązanie, złożone przed rozpoczęciem służby przymusowej do nowego zobowiązania, nie jest wliczanym.

Jeżeliby zobowiązanie złożone przed przymusową służbą w czasie trwania tej służby nie upłynęło, może szeregowy zawodowy po demobilizacji, albo kontynuować służbę zawodową wedle złożonego zobowiązania, lub też prosić o zwolnienie z tej służby.

Szeregowi zawodowi, którym w czasie trwania służby przymusowej zobowiązanie wygasło, mogą w ciągu 4-ch tygodni od daty demobilizacji lub zwolnienia roczników, z którymi przymusowo służyli, przedstawić prośbę o pozostawienie w dalszej służbie zawodowej na warunkach wyszczególnionych w art. 57 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej, przyczem mogą prosić:

- o wliczenie służby przymusowej do nowego zobowiązania, lub
- o niezaliczenie służby przymusowej do nowego zobowiązania, dołączając do podania deklarację do dalszej służby zawodowej.

W wypadku wliczenia służby przymusowej do nowego zobowiązania, termin rozpoczęcia zobowiązania liczy się od dnia demobilizacji lub zwolnienia danego rocznika.

Szeregowi zawodowi marynarki wojennej, którym w czasie trwania służby przymusowej zobowiązanie nie wygasło, mają w ciągu 4-ch tygodni od daty demobilizacji lub zwolnienia roczników, z którymi przymusowo służyli, przedstawić prośbę o kontynuowanie służby zawodowej w myśl swego czasu złożonego zobowiązania, przyczem mogą oni prosić o niezaliczenie czasu służby przymusowej do poprzedniego zobowiązania.

Zarówno ci szeregowi zawodowi, którym w czasie trwania służby przymusowej zobowiązanie wygasło, jako też ci, którym to zobowiązanie nie wygasło, — ci ostatni jednakowoż tylko w wypadku, jeżeli służba przymusowa spowodowana była mobilizacją, mogą, — o ile nie zamierzają dalej służyć zawodowo, — w ciągu 4-ch tygodni od daty demobilizacji lub zwolnienia roczników, z którymi przymusowo służyli, przedstawić prośbę o zwolnienie ich ze służby zawodowej.

Zwolnienie następuje w myśl zasad podanych w § 170 niniejszego rozporządzenia.

Okres służby przymusowej wlicza się szeregowym zawodowym do okresu wymaganego do uzyskania urlopu dla odbycia praktyki cywilnej.

Jeżeli służba przymusowa spowodowana była mobilizacją, szeregowi, którzy łącznie z przymusową służbą ukończyli co najmniej $7\frac{1}{2}$ lat służby zawodowej, mogą po ukończeniu służby przymusowej otrzymać urlop, celem odbycia praktyki cywilnej bez względu na okres czasu zobowiązania, złożonego przez nich w swoim czasie.

Szeregowi tacy mogą otrzymać z chwilą demobilizacji jednomiesięczny urlop służbowy dla wyszukania sobie praktyki cywilnej, poczem wysyłanie ich na urlopy dla odbycia praktyki odbywa się na ogólnych zasadach.

Do art. 60.

§ 133. Zezwolenie na zawarcie związku małżeńskiego otrzymać mogą ci szeregowi zawodowi marynarki wojennej, którzy ukończyli 25 lat życia, posiadają co najmniej stopień rzeczywistego bosmanmata, oraz odbyli co najmniej 3 lata wojskowej służby zawodowej.

Do podań o zezwolenie na zawarcie małżeństwa ma być dołączone świadectwo moralności narzeczonej, oraz świadectwo lekarskie zdrowia danego szeregowego zawodowego marynarki wojennej.

Szeregowym zawodowym marynarki wojennej udzielają zezwoleń na zawarcie związku małżeńskiego w formacjach floty — dowódca floty, w formacjach flotylli — dowódca flotylli, w innych zaś formacjach — dowódca o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku.

Szczegółowe przepisy co do wymogów zdrowotnych, stawianych szeregowym zawodowym marynarki wojennej, ubiegającym się o zezwolenie na zawarcie związku małżeńskiego, ustalają odrębne przepisy Ministra Spraw Wojskowych.

W wyjątkowych wypadkach (ulegalizowanie dzieci, zaopiekowanie się sierotami, potrzebującymi opieki matczynej, konieczność oddania swego gospodarstwa rolnego pod nadzór, względy natury moralnej i t. p.) może szef marynarki wojennej lub organ przez niego upoważniony, udzielić zezwolenia na za-

warcie związku małżeńskiego szeregowym zawodowym marynarki wojennej, nie odpowiadającym wymogom, wymienionym w tym paragrafie.

W nagłych i wyjątkowych wypadkach (małżeństwo na łożu śmierci, lub w ciężkiej chorobie, grożącej śmiercią) może przełożony o uprawnieniach dowódcy pułku udzielić zezwolenia na zawarcie związku małżeńskiego szeregowym zawodowym marynarki wojennej, nie odpowiadającym wymogom, wymienionym w tym paragrafie, meldując każdorazowo o takim wypadku w drodze służbowej szefowi marynarki wojennej (organowi uprawnionemu przez niego).

Przepisy §§ 16 — 22 niniejszego rozporządzenia o zawieraniu małżeństw przez szeregowych marynarki wojennej służby czynnej i szeregowych nadterminowych marynarki wojennej mają pozatem odpowiednie zastosowanie do szeregowych zawodowych marynarki wojennej.

Do art. 61.

§ 134. Szeregowy zawodowy marynarki wojennej przestaje być zawodowym:

- 1) wskutek przeniesienia do rezerwy lub pospolitego ruszenia w myśl art. 87 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej;
- 2) wskutek zwolnienia lub wykluczenia od powszechnego obowiązku wojskowego, w myśl art. 9 i 88 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym;
- 3) wskutek prawomocnego wyroku sądowego, orzekającego karę degradacji lub wydalenia z wojska. W razie degradacji następuje przeniesienie do rezerwy lub pospolitego ruszenia w myśl ogólnych zasad z tem, że szeregowy zawodowy zdegradowany nie może otrzymać przydziału mobilizacyjnego do tej formacji, w której został zdegradowany;
- 4) wskutek rozwiązania stosunku służbowego przed upływem terminu zobowiązania w myśl wojskowych przepisów dyscyplinarnych;
- 5) wskutek 2-krotnej ujemnej opinii, otrzymanej w ciągu 3-ch lat, a stwierdzającej nienadawanie się na stanowisko szeregowego zawodowego marynarki wojennej. Tryb postępowania w tym wypadku jest następujący:

Jeżeli w półrocznej kwalifikacji szeregowy zawodowy marynarki wojennej otrzyma ostateczną ujemną opinię, stwierdzającą nienadawanie się jego wogóle do służby zawodowej, przełożony o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku wyznacza komisję dyscyplinarną w składzie 1 oficera sztabowego lub kapitana — jako przewodniczącego, oraz 2-ch oficerów młodszych i 2-ch podoficerów zawodowych równego i wyższego stopniem od opinowanego — jako członków.

W skład komisji dyscyplinarnej nie mogą wchodzić bezpośredni przełożeni i wyżsi opinujący.

Wyznaczona komisja dyscyplinarna udziela temu szeregowemu zawodowemu marynarki wojennej pisemnego ostrzeżenia ze zwróceniem uwagi, iż w myśl art. 61 rozporządzenia Prezydenta Rzeszy-

pospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej, oraz § 134 niniejszego rozporządzenia, następna półroczna ujemna kwalifikacja, otrzymana w ciągu 2½ lat od ostatnio uzyskanej, pociągnie za sobą przeniesienie go do rezerwy (pospolitego ruszenia), względnie w stan spoczynku.

Jednocześnie należy o dokonaniu ostrzeżenia spisać odpowiedni protokół, który mają podpisać przewodniczący i wszyscy członkowie komisji dyscyplinarnej wraz z ostrzeżonym w jego obecności.

Protokół ten przedstawia przewodniczący komisji przełożonemu o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku, poczem przechowuje go w dokumentach kwalifikacyjnych danego szeregowego zawodowego marynarki wojennej.

Przed udzieleniem ostrzeżenia powinien przewodniczący komisji dyscyplinarnej zasięgnąć wyczerpujących informacji od przełożonych opinujących i przedstawić je komisji.

Komisja może przed udzieleniem ostrzeżenia w razie potrzeby przesłuchać opinowanego.

Jeżeli przewodniczący komisji dyscyplinarnej nabierze przekonania, że ujemna opinia nie jest wystarczająco uzasadniona, przedstawia całą sprawę do decyzji przełożonemu o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku. Decyzja tego przełożonego jest ostateczna i dla komisji dyscyplinarnej wiążąca.

Szeregowy zawodowy marynarki wojennej po otrzymaniu ostrzeżenia powinien być przeniesiony do innego pododdziału. O ile wyżej wskazany przełożony uważa za konieczne przeniesienie tego szeregowego do innej formacji marynarki wojennej przedstawia umotywowany wniosek przełożonemu, uprawnionemu w myśl § 67 niniejszego rozporządzenia do przenoszenia szeregowych marynarki wojennej.

Analogiczny tryb postępowania ma zastosowanie również w wypadku uzyskania ponownej, niekoniernie bezpośrednio następującej, jednakowoż w okresie 3 lat uzyskanej, ujemnej półrocznej kwalifikacji z tem, że w danym wypadku komisja dyscyplinarna orzeka o przeniesieniu danego szeregowego zawodowego do rezerwy (pospolitego ruszenia), względnie w stan spoczynku, a zarządza je przełożony, któremu przysługuje prawo przenoszenia szeregowych zawodowych marynarki wojennej do rezerwy (pospolitego ruszenia), względnie w stan spoczynku. Przeniesienie w stan spoczynku następuje w wypadkach, jeżeli szeregowy zawodowy odpowiada warunkom, przewidzianym w ustawie emerytalnej.

Zasady kwalifikowania szeregowych zawodowych marynarki wojennej normują odrębne przepisy.

Mianowanie szeregowymi zawodowymi marynarki wojennej.

Do art. 50 i 62.

§ 135. Szeregowymi zawodowymi marynarki wojennej mogą być mianowani ci, którzy:

- 1) odbyli ustawowo przewidzianą czynną służbę wojskową; warunek ten należy uważać za spełniony również wówczas, gdy wskutek wcześniejszego urlopowania ich rocznika w myśl art. 72 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, przesłużyli faktycznie mniej niż przewiduje art. 4 tej ustawy;

- 2) otrzymali odpowiednie kwalifikacje moralne i kwalifikacje zachowania się w służbie;
- 3) mają nieprzekroczony 28 rok życia;
- 4) nie byli karani sędownie lub dyscyplinarnie za czyny, które mogą ujemnie świadczyć o ich charakterze;
- 5) posiadają znajomość języka polskiego w słowie i piśmie oraz umiejętność rachowania w zakresie co najmniej 4 klas szkoły powszechnej; jeżeli kandydat nie posiada świadectwa szkolnego z zakresu 4-ch klas, dowódca, który ma prawo mianowania, może osobiście stwierdzić zakres tych wiadomości lub też nakazać stwierdzenie, a stwierdzenie to należy zaznaczyć na podaniu kandydata;
- 6) posiadają kategorię zdolności A. w myśl przepisów oceny zdolności fizycznej do służby w marynarce wojennej;
- 7) ukończyli kurs podoficerski danej specjalności, lub przeszli odpowiednie przeszkolenie w myśl końcowego ustępu § 12;
- 8) posiadają zdolność instruowania w danej specjalności;
- 9) posiadają co najmniej stopień starszego marynarza; stopień ten może być tytularnym, który jednak przy mianowaniu proszącego — szeregowym zawodowym staje się automatycznie rzeczywistym.

W wyjątkowych wypadkach może szef marynarki wojennej zezwolić na mianowanie szeregowymi zawodowymi marynarki wojennej, szeregowych nie posiadających warunków przewidzianych w punktach 3 i 6 niniejszego paragrafu.

Postanowienia punktu 3-go nie dotyczą tych szeregowych rezerwy marynarki wojennej, którzy jako szeregowi zawodowi marynarki wojennej w swoim czasie pełnili służbę zawodową, a następnie proszą o mianowanie ich z rezerwy szeregowymi zawodowymi marynarki wojennej.

§ 136. Podania o mianowanie szeregowym zawodowym marynarki wojennej składają szeregowi służby czynnej drogą służbową przełożonemu o uprawnieniach dowódcy pułku.

Do podań, napisanych i podpisanych przez kandydatów powinny być dołączone dokumenty, stwierdzające istnienie warunków, określonych w § 135. Odpisy dokumentów, stwierdzających przebieg służby wojskowej, stopień wojskowy, ukończenie szkół lub kursów, względnie zdanie egzaminów wojskowych, wyciąg z księgi kar i t. p. powinny być sporządzone, stwierdzone i dołączone do podania przez dowódców, w których posiadaniu oryginały tych dokumentów znajdują się.

Stan zdrowia szeregowych służby czynnej powinien być wszechstronnie zbadany przed definitywnym mianowaniem przez lekarza formacji i stwierdzony świadectwem wojskowo-lekarskim, względnie o ile co do fizycznej przydatności kandydata do wojskowej służby zawodowej w marynarce wojennej zachodzą wątpliwości, badanie następuje przez wojskowy zakład leczniczy i wówczas ma być stwierdzone orzeczeniem wojskowo-lekarskim.

Świadectwo, względnie orzeczenie wojskowo-lekarskie powinny być dołączone do podania.

Mianowanie może nastąpić dopiero po wypełnieniu przez kandydata wszystkich warunków, wskazanych w § 135. O ile kandydat nie odpowiada w zupełności wszelkim warunkom, a szef marynarki wojennej może wyjątkowo udzielić zezwolenia na mianowanie (§ 135), oraz, jeżeli dowódca uzna mianowanie za pożądane, przedstawia podanie wraz z umotywowanym wnioskiem o mianowanie w drodze służbowej przełożonemu wskazanemu w § 138 niniejszego rozporządzenia, uzyskując jednakże, o ile chodzi o formację nieewidencyjną — przedtem poświadczanie dowódcy formacji ewidencyjnej, że odpowiedni etat jest wolny.

§ 137. Podania (napisane i podpisane przez kandydatów) szeregowych stale urlopowanych i szeregowych rezerwy marynarki wojennej powinny być skierowane do właściwego powiatowego komendanta uzupełnień. Powiatowy komendant uzupełnień uzupełnia podanie odpisami posiadanych wojskowych dokumentów kandydata, oraz uzyskaną w drodze korespondencyjnej opinią dowódcy tej formacji, w której dany szeregowy służył czynnie (ewentualnie poprzednio zawodowo), względnie odbył ćwiczenia w rezerwie.

Szeregowi stale urlopowani i rezerwy, którzy dłużej niż 4 tygodnie nie są w służbie czynnej muszą dołączyć do podania urzędowe poświadczenie nienaganego prowadzenia się. W podaniu winni kandydaci zaznaczyć, w której formacji pragną służyć, jako szeregowi zawodowi marynarki wojennej, przy czem w zasadzie powinni kandydaci być mianowani szeregowymi zawodowymi w tej formacji, w której ostatnio służyli (czynnie lub zawodowo), względnie odbyli ćwiczenia w rezerwie.

Następnie powiatowy komendant uzupełnień powołuje kandydata do zbadania stanu zdrowia przez lekarza wojskowego, względnie, o ile zachodzą wątpliwości co do zdolności fizycznej kandydata, odsyła go celem zbadania do wojskowego zakładu leczniczego.

Podczas ewentualnego pobytu w wojskowym zakładzie leczniczym kandydat opłaca za utrzymanie z własnych funduszy.

Powiatowy komendant uzupełnień odsyła wszystkie dokumenty z dołączeniem świadectwa (względnie orzeczenia) wojskowo-lekarskiego do dowódcy formacji wskazanej w podaniu kandydata.

O ile szeregowy stale urlopowany lub rezerwy formacji nie wymienia, lub jeżeli dowódca danej formacji na przyjęcie jego nie zgadza się, powiatowy komendant uzupełnień przedstawia podanie szefowi marynarki wojennej, który decyduje, do której formacji podanie ma być skierowane.

Dowódca, który na zasadzie otrzymanego podania zgadza się mianować kandydata szeregowym zawodowym marynarki wojennej, zawiadamia o tem (o ile kandydat odpowiada warunkom, podanym w § 135) właściwego powiatowego komendanta uzupełnień, uzyskując przedtem — o ile chodzi o formację nieewidencyjną, — poświadczenie dowódcy formacji ewidencyjnej, że odpowiedni etat jest wolny.

O ile kandydat może być mianowany tylko w drodze wyjątku za zezwoleniem szefa marynarki wojennej, dowódca formacji przedstawia podanie w drodze służbowej szefowi marynarki wojennej, dodając umotywowany wniosek o mianowanie. Dowódca po otrzymaniu decyzji powiadamia powiatowego komendanta uzupełnień o zamiarze zamianowania kandydata szeregowym zawodowym marynarki wojennej, naznaczając termin, w którym kandydat ma się zgłosić do służby wojskowej zawodowej.

Powiatowy komendant uzupełnień powołuje na tej podstawie szeregowego stale urlopowanego, względnie rezerwy zapomocą karty powołanie do służby wojskowej zawodowej w danej formacji, a jeśli powołany posiadał przydział mobilizacyjny, przydział ten unieważnia.

Szeregowi rezerwy lub stale urlopowani mogą być mianowani szeregowymi zawodowymi marynarki wojennej tylko w tych stopniach, jakie ostatnio posiadali.

O fakcie definitywnego mianowania szeregowym zawodowym marynarki wojennej — szeregowego stale urlopowanego lub szeregowego rezerwy, dowódca, mianujący, obowiązany jest w celach ewidencyjnych zawiadomić właściwego powiatowego komendanta uzupełnień, oraz (o ile chodzi o formację nieewidencyjną) dowódcę formacji ewidencyjnej.

Do art. 63.

§ 138. Prawo mianowania szeregowymi zawodowymi marynarki wojennej, tudzież prawo przedłużania służby zawodowej posiada szef marynarki wojennej, który uprawnienia swe w tym zakresie może co do szeregowych, mających stałą przynależność służbową do formacji podległych dowództwu floty, przekazać dowódcy floty.

Do art. 64.

§ 139. Pozostawienie w dalszej służbie zawodowej po upływie okresu poprzedniego zobowiązania, powinno być podobnie, jak mianowanie szeregowym zawodowym marynarki wojennej również stwierdzone w rozkazie dziennym tej formacji, której dowódca przedłużył służbę zawodową na mocy art. 57 i 63 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej.

Do art. 65.

§ 140. Awansowanie szeregowych zawodowych marynarki wojennej w formacjach nieewidencyjnych może być skuteczniane tylko na podstawie uzyskanego poświadczenia dowódcy właściwej formacji ewidencyjnej, że odpowiedni etat jest wolny.

§ 141. Okres służby nadterminowej, w której szeregowy zawodowy pozostawał przed mianowaniem go szeregowym zawodowym, wlicza mu się do okresu czasu, wymaganego od szeregowego zawodowego przy awansie na wyższy stopień.

§ 142. Szczegółowe przepisy szefa marynarki wojennej ustala dla każdego rodzaju specjalności oraz dla wszystkich kategorii szeregowych zawodowych marynarki wojennej z osobna, jakie szkolenie mają przejść ci szeregowi, aby uzyskać warunki awansowania na bosmana.

§ 143. Do stopnia bosmana mogą być awansowani szeregowi zawodowi marynarki wojennej po 4-ach latach służby zawodowej, jeżeli w stopniu bosmanmata przeszli co najmniej 12 miesięcy i odbyli z pomyślnym wynikiem szkolenie (§ 142).

Do stopnia starszego bosmana mogą awansować ci bosmani, którzy w charakterze szeregowych zawodowych marynarki wojennej przeszli co najmniej 6 lat, przyczem w stopniu bosmana co najmniej 24 miesiące.

Urlopy.

Do art. 66 — 72.

§ 144. Szeregowi zawodowi marynarki wojennej mogą korzystać z urlopów:

- 1) wypoczynkowych,
- 2) służbowych (z przyczyn służbowych),
- 3) okolicznościowych,
- 4) leczniczych,
- 5) dla odbycia praktyki cywilnej.

§ 145. Urlopy wypoczynkowe są udzielane szeregowym zawodowym marynarki wojennej w następujących normach:

- a) szeregowym zawodowym w stopniu do bosmanmata — do 3-ach tygodni,
- b) szeregowym zawodowym w wyższych stopniach niż bosmanmata — do 4-ach tygodni.

Szef marynarki wojennej, względnie upoważnieni przez niego dowódcy mogą szeregowym zawodowym marynarki wojennej, pełniącym służbę zawodową w szczególnie ciężkich warunkach, udzielić urlopu wypoczynkowego bez względu na posiadany stopień do 4-ach tygodni.

§ 146. Urlopy służbowe (z przyczyn służbowych) z powodu przeniesienia mogą być udzielone wtedy, gdy przeniesienie powoduje stałą zmianę przynależności służbowej do formacji dyzlokowanej w innym garnizonie.

Normy urlopów służbowych (z przyczyn służbowych) są następujące:

- a) do 7 dni dla nieżonatych,
- b) do 14 dni dla żonatych i wdowców z dziećmi.

§ 147. Do urlopów okolicznościowych należą:

- a) urlopy, udzielane w ważnych sprawach osobistych, rodzinnych i majątkowych, których czas trwania nie może przekraczać 7 dni w jednym roku kalendarzowym.
W razie konieczności udzielenia urlopu okolicznościowego ponad powyższą normę, należy zaliczyć go na poczet przysługującego urlopu wypoczynkowego;
- b) urlopy świąteczne, których czas trwania i warunki udzielania określa każdorazowo Minister Spraw Wojskowych.

§ 148. Urlopy lecznicze udzielane są szeregowym zawodowym marynarki wojennej na tych samych zasadach, jak szeregowym marynarki wojennej służby czynnej, przyczem czas trwania takiego urlopu nie może przekraczać 6 miesięcy w ciągu jednego roku kalendarzowego. Korzystanie z urlopu leczniczego ponad normę urlopu wypoczynkowego wyklucza możliwość korzystania w danym roku kalendarzowym z urlopu wypoczynkowego.

§ 149. Szczegółowe przepisy o urlopach, dotyczące szeregowych marynarki wojennej służby czynnej mają odpowiednie zastosowanie również do szeregowych zawodowych marynarki wojennej z tem, że na teren w. m. Gdańska mogą wyjeżdżać szeregowi zawodowi marynarki wojennej zarówno na urlopy okolicznościowe (§ 34), jako też i na inne urlopy, określone w § 144 niniejszego rozporządzenia.

§ 150. Szeregowym zawodowym marynarki wojennej udzielają:

I. urlopów wypoczynkowych przełożeni, posiadający uprawnienia co najmniej dowódcy pułku — zaś na jednostkach pływających, dowódcy tych jednostek lub dowódcy zespołów jednostek pływających, dla których przewidziany jest etat komandora-porucznika;

II. urlopów służbowych (z przyczyn służbowych):

a) na okres czasu do 7 dni, przełożeni posiadający uprawnienia co najmniej dowódcy bataljonu, zaś na jednostkach pływających dowódcy tych jednostek lub dowódcy zespołów jednostek pływających, dla których przewidziany jest etat komandora-podporucznika;

b) na okres czasu do dni 14, przełożeni posiadający uprawnienia co najmniej dowódcy pułku — zaś na jednostkach pływających dowódcy tych jednostek lub dowódcy zespołów jednostek pływających, dla których przewidziany jest etat komandora - porucznika;

III. urlopów okolicznościowych:

a) na okres czasu do 3 dni, przełożeni, posiadający uprawnienia co najmniej dowódcy kompanii, zaś na jednostkach pływających, dowódcy tych jednostek, dla których przewidziany jest etat kapitana;

b) na okres czasu ponad 3 dni, przełożeni, posiadający uprawnienia co najmniej dowódcy baonu, zaś na jednostkach pływających dowódcy tych jednostek lub dowódcy zespołów jednostek pływających, dla których przewidziany jest etat komandora-podporucznika.

Stany szeregowego zawodowego marynarki wojennej oraz przeniesienie do rezerwy i pospolitego ruszenia.

Do art. 76.

§ 151. Prawo przeniesienia szeregowego zawodowego w stan nieczynny przysługuje szefowi marynarki wojennej, który uprawnienia swe w tym zakresie co do szeregowych, posiadających stałą przynależność służbową do formacji podległych dowództwu floty, może przekazać dowódcy floty.

Przeniesienie szeregowego zawodowego marynarki wojennej w stan nieczynny powinno być ogłoszone w rozkazie dziennym, wydanym przez dowódcę, któremu przysługuje prawo przeniesienia szeregowego zawodowego w stan nieczynny, przyczem należy podać przyczynę przeniesienia oraz dzień od

którego się ten stan zaczyna. Dane te muszą być również odnotowane w dokumentach ewidencyjnych szeregowego zawodowego marynarki wojennej.

§ 152. Szeregowi zawodowi marynarki wojennej, przeniesieni w stan nieczynny:

- 1) prowadzeni są w ewidencji formacji macierzystej,
- 2) o każdej zmianie swego adresu obowiązani są meldować dowódcy formacji macierzystej,
- 3) powinni w myśl § 133 przed zawarciem małżeństwa uzyskać zezwolenie władzy wojskowej (dowódcy formacji macierzystej).

Do art. 77.

§ 153. Szeregowy zawodowy marynarki wojennej po przesłużeniu na stanowisku szeregowego zawodowego co najmniej 8 lat może w ostatnim roku wojskowej służby zawodowej, przypadającej na ostatnio złożone zobowiązanie, lub też po demobilizacji otrzymać urlop, celem odbycia kursu lub praktyki, potrzebnych do uzyskania stanowiska w cywilnej służbie państwowej, samorządowej lub prywatnej.

Zasadniczo urlopy udzielane są w ciągu ostatnich 6-ciu miesięcy służby zawodowej, jeżeli jednak rodzaj praktyki (np. żegluga wodna i t. p.) tego wymaga, mogą być te urlopy udzielane w ciągu ostatniego roku przed upływem terminu zobowiązania.

Urlopy dla odbycia kursu lub praktyki cywilnej mogą być udzielane na podstawie zaświadczeń, że odbycie kursu lub praktyki jest dla otrzymania danego stanowiska konieczne i, że szeregowy będzie na kurs lub praktykę przyjęty bez zastrzeżeń. Zaświadczenie musi określać czas trwania kursu lub praktyki.

Szeregowi zawodowi marynarki wojennej, pragnący otrzymać urlop dla odbycia kursu lub praktyki, powinni najpóźniej na 8 miesięcy przed upływem terminu zobowiązania wnieść w drodze służbowej do dowódcy wskazanego w § 151 własnoręcznie napisane podanie o urlop z dołączeniem zaświadczenia. Zaświadczenie może być w wyjątkowych wypadkach (o ile otrzymanie go w terminie było utrudnionem), przedstawione dodatkowo nie później jednak, jak na miesiąc przed rozpoczęciem kursu lub praktyki.

Na podstawie podania oraz zaświadczenia, przełożony wskazany w § 151 udziela urlopu, przy czym w zasadzie nie należy szeregowym zawodowym odmawiać udzielania urlopu dla odbycia kursu lub praktyki.

Długość urlopu ustala się według czasu trwania kursu lub praktyki; nie może on jednak przekraczać 6 miesięcy; urlopów poniżej 3-ch miesięcy udzielać nie należy.

Szeregowy zawodowy marynarki wojennej, który nie z własnej winy przerwał lub zaniechał praktyki lub uczęszczania na kurs, może być zpowrotem powołany do służby czynnej w charakterze szeregowego zawodowego, przy czym czas trwania kursu lub praktyki zalicza się do służby zawodowej. Szeregowi ci nie mogą już powtórnie otrzymać urlopu dla odbycia kursu lub praktyki cywilnej. W wypadku niemożności odbycia kursu lub praktyki z powodów nieprzewidzianych po wniesieniu podania

o urlop, może dany szeregowy zawodowy otrzymać przedłużenie służby wojskowej zawodowej w myśl zasad, ustalonych w niniejszym rozporządzeniu, z tem, że podanie jego o przedłużenie służby zawodowej może być przyjęte w terminie opóźnionym.

Szeregowy zawodowy musi odbyć praktykę lub uczęszczać na kurs tylko w tej instytucji, od której otrzymał zaświadczenie; jeżeli szeregowy zawodowy samowolnie uczęszcza na kurs lub odbywa praktykę gdzieindziej, dowódca formacji może przerwać mu urlop i powołać go do dalszej wojskowej służby zawodowej.

O ile szeregowy zawodowy w czasie praktyki pragnie zmienić rodzaj tejże, winien na to uzyskać zezwolenie tego przełożonego, który urlopu udzielił. Pobieranie przez szeregowego zawodowego wynagrodzenia od instytucji prywatnej, w której jest on na praktyce, względnie na kursie, jest dopuszczalne.

Szeregowi zawodowi, którzy już wykorzystali urlop dla odbycia kursu lub praktyki, nie podlegają przymusowemu zwolnieniu ze służby zawodowej i może im uprawniony dowódca w myśl zasad, ustalonych w niniejszym rozporządzeniu (nawet w opóźnionym terminie wniesienia podania) przedłużyć służbę wojskową zawodową, przy czym czas urlopu wlicza się do służby wojskowej zawodowej.

W żadnym jednakowoż wypadku szeregowy zawodowy nie może po raz drugi otrzymać urlopu dla odbycia kursu lub praktyki.

§ 154. Na czas trwania urlopu dla odbycia kursu lub praktyki, szeregowy zawodowy zostaje przeniesiony w stan nieczynny z zachowaniem wszystkich uprawnień stanu czynnego z tem, że prawa noszenia munduru wojskowego, każdorazowo udziela przełożony, który udzielił urlopu, wydając szeregowemu zawodowemu odpowiednie zaświadczenie.

Do art. 78.

§ 155. Przeniesienie szeregowego zawodowego w stan nieczynny, wskutek czasowej niezdolności do służby wojskowej zawodowej, następuje na podstawie orzeczenia wojskowej komisji rewizyjno-lekarskiej. Sposób przedstawienia szeregowych zawodowych przed komisję określają sanitarne przepisy rewizyjne.

Do przedstawienia szeregowych zawodowych marynarki wojennej przed wojskową komisję rewizyjno-lekarską jest obowiązany i uprawniony:

- 1) w czasie znajdowania się szeregowego zawodowego w stanie czynnym — dowódca formacji, w której szeregowy zawodowy posiada przynależność służbową,
- 2) w czasie znajdowania się w stanie nieczynnym — dowódca formacji macierzystej.

§ 156. Szeregowy zawodowy w czasie pozostawania w stanie nieczynnym wskutek czasowej niezdolności do służby wojskowej zawodowej, zachowuje uprawnienia stanu czynnego.

Okres czasu, spędzony w stanie nieczynnym wskutek choroby, zaliczany jest do okresów czasu, wymaganych do awansu tylko wtedy, gdy na podstawie orzeczenia wojskowej komisji rewizyjno-lekarskiej, zostanie stwierdzonem, że choroba spowodowaną była służbą wojskową.

Szeregowy zawodowy marynarki wojennej może powrócić do czynnej służby przed upływem terminu stanu nieczyńnego w razie wcześniejszego powrotu do zdrowia, co jednakże winno być stwierdzone orzeczeniem wojskowej komisji rewizyjno-lekarskiej.

Czas przebyty w stanie nieczynnym wskutek czasowej niezdolności do służby wojskowej zawodowej wlicza się na poczet zobowiązania szeregowego zawodowego.

Uposażenie szeregowych zawodowych w stanie nieczynnym wskutek czasowej niezdolności do służby wojskowej, normuje ustawa z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska.

Do art. 79.

§ 157. Przeniesienie szeregowego zawodowego marynarki wojennej w stan nieczynny wskutek zredukowania etatów zarządza przełożony, wskazany w § 151 niniejszego rozporządzenia na skutek rozkazu Ministra Spraw Wojskowych.

§ 158. W ciągu półtora roku pozostawania w stanie nieczynnym wskutek zredukowania etatów, szeregowy zawodowy marynarki wojennej może być każdej chwili powołany do służby czynnej, a po upływie tego czasu w ciągu dalszych 3-ech lat zachowuje pierwszeństwo w otrzymaniu stanowiska szeregowego zawodowego w posiadanym stopniu w ramach wolnego etatu.

§ 159. Po upływie półtora roku od chwili przeniesienia w stan nieczynny wskutek zredukowania etatów, szeregowy zawodowy zostaje, o ile nie powoła się go do służby czynnej, w myśl § 158 przeniesiony:

- 1) w stan spoczynku, jeżeli odpowiada warunkom, przewidzianym w ustawie emerytalnej, przyczem czas pozostawania w stanie nieczynnym wskutek zredukowania etatów zalicza mu się do służby wojskowej zawodowej,
- 2) do rezerwy lub pospolitego ruszenia, jeżeli nie odpowiada warunkom punktu 1.

§ 160. W czasie pozostawania w stanie nieczynnym z powodu redukcji etatów, szeregowy zawodowy zachowuje wszystkie uprawnienia stanu czynnego.

W razie przeniesienia zpowrotem do stanu czynnego, czas przebyty w stanie nieczynnym, najwyżej jednak 1½ roku zalicza się do okresów czasu, wymaganych do awansu, jak i do służby zawodowej.

Do art. 80.

§ 161. Po upływie 30 dni od chwili dostania się szeregowego zawodowego do niewoli lub zaginięcia na terenie działań wojennych, przełożony wskazany w § 151 niniejszego rozporządzenia, przenosi szeregowego w stan nieczynny, powiadamiając o tem właściwego dowódcę formacji ewidencyjnej.

§ 162. Czas przebyty w niewoli zalicza się do okresów czasu, wymaganych do awansu i do służby zawodowej, jeżeli postępowanie rehabilitacyjne wykaże, że dostanie się do niewoli nastąpiło z przyczyn usprawiedliwionych.

§ 163. Po powrocie z niewoli szeregowy zawodowy melduje się natychmiast u dowódcy najbliższej formacji wojskowej celem odesłania go do dowódcy formacji macierzystej, który wdraża postępowanie rehabilitacyjne i spisuje protokół rehabilitacyjny (wedle wzoru Nr. 6).

Protokół przesyła się do komisji rehabilitacyjnej. Komisja rehabilitacyjna składa się z wyznaczonych przez przełożonego o uprawnieniach dowódcy pułku jednego oficera sztabowego, 2-ech oficerów młodszych i 2-ech szeregowych zawodowych, równych lub wyższych stopniem od szeregowego podlegającego postępowaniu rehabilitacyjnemu.

Komisja rehabilitacyjna stwierdza na protokole swą decyzję i zwraca go dowódcy, który zarządził postępowanie rehabilitacyjne.

Stwierdzenie komisji, że dostanie się do niewoli było usprawiedliwione, należy uważać za rehabilitację, co należy odnotować w dokumentach ewidencyjnych szeregowego zawodowego marynarki wojennej.

Jeżeli komisja rehabilitacyjna stwierdzi, że okoliczności dostania się do niewoli wzbudzają wątpliwości w tym kierunku, czy dostanie się do niewoli było usprawiedliwione, sprawę należy przekazać sądowi wojskowemu.

O powrocie szeregowego zawodowego marynarki wojennej z niewoli dowódca formacji nieewidencyjnej powiadamia właściwego dowódcę formacji ewidencyjnej.

Do art. 81.

§ 164. Podstawą przeniesienia w stan nieczynny szeregowego zawodowego wybranego na posła do sejmu lub na senatora Rzeczypospolitej jest list wierzytelny, wydany przez komisję wyborczą, w myśl ordynacji wyborczej lub legitymacja poselska, wydana przez biuro sejmu lub senatu.

§ 165. Z chwilą wygaśnięcia mandatu poselskiego szeregowy zawodowy powinien natychmiast stawić się u dowódcy swej formacji macierzystej, poczem zostaje przeniesiony zpowrotem do stanu czynnego.

Czas pełnienia mandatu w zasadzie nie wlicza się do okresów czasu zobowiązania.

Minister Spraw Wojskowych (organ przez niego upoważniony) może w wyjątkowych wypadkach, na prośbę zainteresowanego wliczyć mu czas sprawowania mandatu poselskiego na poczet zobowiązania.

Do art. 82 — 84.

§ 166. Szeregowi zawodowi marynarki wojennej mogą być przeniesieni w stan spoczynku:

- 1) w myśl art. 78 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej;
- 2) po ukończeniu 56 lat życia;
- 3) w wypadkach, przewidzianych w ustawie emerytalnej;
- 4) w myśl § 159 pkt. 1 niniejszego rozporządzenia, jeżeli odpowiadają warunkom przewidzianym w ustawie emerytalnej;

- 5) w myśl § 134 pkt. 5 niniejszego rozporządzenia, jeżeli odpowiadają warunkom przewidzianym w ustawie emerytalnej.

Podstawą przeniesienia szeregowego zawodowego marynarki wojennej w stan spoczynku w wypadku przewidzianym w art. 78 ust. 3 i 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej jest orzeczenie wojskowej komisji rewizyjno-lekarskiej, działającej w myśl przepisów sanitarno-rewizyjnych, jeżeli orzeczenie to stwierdza dalszą niezdolność do służby wojskowej zawodowej.

§ 167. Przeniesienie w stan spoczynku szeregowego zawodowego marynarki wojennej zarządza szef marynarki wojennej, który uprawnienia swe w tym zakresie co do szeregowych, mających stopnie niższe niż bosmana floty i posiadających stałą przynależność służbową do formacji podległych dowództwu floty, może przekazać dowódcy floty. Przeniesienie w stan spoczynku następuje na wniosek przełożonego o uprawnieniach dowódcy pułku. Wniosek tego dowódcy odpada, o ile przeniesienie następuje na zasadzie orzeczenia wojskowej komisji rewizyjno-lekarskiej, orzekającej niezdolność do służby wojskowej.

Dowódca przenoszący szeregowego zawodowego w stan spoczynku ogłasza to w rozkazie dziennym, podając przytem przyczynę przeniesienia i dzień, od którego stan ten się zaczyna.

Dowódca przenoszący szeregowego zawodowego marynarki wojennej w stan spoczynku może go z dniem odejścia w stan spoczynku awansować o jeden stopień wyżej, o ile tenże odpowiada wszystkim warunkom wymagany do awansu na dany stopień. Stopień ten jest tytularny.

Awans ogłasza przełożony o uprawnieniach dowódcy pułku w swym rozkazie dziennym jednocześnie z ogłoszeniem rozkazu, przenoszącym danego szeregowego zawodowego w stan spoczynku.

§ 168. Szeregowy zawodowy w stanie spoczynku jest prowadzony w ewidencji przez właściwego powiatowego komendanta uzupełnień i ma prawo noszenia munduru wojskowego z wyjątkiem:

- a) wystąpienia, mających charakter polityczny (udział w wiecach, zebraniach i t. p.),
- b) wykonywania zawodu cywilnego, oraz wykonywania czynności, związanych z zajęciem handlowym lub przemysłowym,
- c) wykonywania obowiązków, wypływających z zajmowanych przez niego stanowisk w państwowej służbie cywilnej lub samorządowej,
- d) przebywania w lokalach, do których zabroniony jest wstęp szeregowym stanu czynnego.

Szeregowych zawodowych marynarki wojennej w stanie spoczynku, o ile są w mundurze wojskowym, obowiązują przepisy o zachowaniu się i salutowaniu, jak szeregowych służby czynnej.

Do art. 86.

§ 169. W razie powołania szeregowego zawodowego marynarki wojennej w stanie spoczynku do służby czynnej, stopień tytularny, nadany mu ewen-

tualnie w chwili przejścia w stan spoczynku, staje się automatycznie stopniem rzeczywistym.

Do art. 87.

§ 170. Przełożonym uprawnionym do przeniesienia szeregowych zawodowych marynarki wojennej do rezerwy lub pospolitego ruszenia jest przełożony wskazany w § 151 niniejszego rozporządzenia.

- I. Szeregowi zawodowi marynarki wojennej, o ile nie nabyli praw emerytalnych i nie zostają przeniesieni w stan spoczynku, mogą być przeniesieni do rezerwy lub pospolitego ruszenia przed terminem, na jaki zobowiązali się do służby wojskowej, na zasadzie prośby, której podstawą może być:

- a) stan zdrowia,
- b) warunki rodzinne i majątkowe.

Ze względu na stan zdrowia mogą być przeniesieni do rezerwy lub pospolitego ruszenia szeregowi zawodowi marynarki wojennej w myśl sanitarnych przepisów rewizyjnych uznani za zdolnych tylko do służby administracyjnej.

Warunki rodzinne i majątkowe mogą być uwzględnione jeżeli szeregowy zawodowy udowodni, że wymagają one rzeczywiście zwolnienia go z czynnej służby.

Przy uwzględnieniu prośby należy mieć na uwadze osobiste kwalifikacje szeregowego zawodowego, interes służby, faktyczny stan szeregowych zawodowych w danej formacji i możliwość jego uzupełnienia.

- II. Szeregowi zawodowi marynarki wojennej mogą być również przeniesieni do rezerwy i pospolitego ruszenia, o ile nie nabyli praw emerytalnych i nie zostają przeniesieni w stan spoczynku wskutek upływu terminu, do jakiego zobowiązali się, jeżeli nie nastąpiło przedłużenie służby zawodowej. Fakt przeniesienia do rezerwy lub pospolitego ruszenia winien być umieszczony w rozkazie, wydanym przez uprawnionego dowódcę z zaznaczeniem, czy przeniesienie nastąpiło w drodze wyjątku na własną prośbę, czy wskutek upływu terminu zobowiązania, czy też wskutek przyczyn wskazanych w §§ 134 lub 150 niniejszego rozporządzenia z oznaczeniem dnia, od którego następuje zwolnienie z czynnej służby zawodowej.

§ 171. Szeregowi zawodowi marynarki wojennej, przeniesieni do rezerwy lub pospolitego ruszenia, podlegają wszystkim obowiązkom i posiadają wszystkie prawa szeregowych rezerwy lub pospolitego ruszenia marynarki wojennej, ustalone w ustawie o powszechnym obowiązku wojskowym wraz z rozporządzeniem wykonawczym i w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej wraz z niniejszym rozporządzeniem. W szczególności ćwiczenia w rezerwie odbywają ze swym rocznikiem poborowym z tem jednak, że w roku kalendarzowym, w którym zostali przeniesieni do rezerwy lub pospolitego ruszenia, nie będą do nich powoływani.

Do art. 88.

§ 172. Szeregowi zawodowi marynarki wojennej otrzymują po co najmniej 11 latach służby zawodowej poświadczenia służby (wzór Nr. 7), wydane przy przejściu do rezerwy lub pospolitego ruszenia przez przełożonego wskazanego w § 151 niniejszego rozporządzenia.

W wypadku przerw w służbie zawodowej (przeniesienie do rezerwy i ponowne powołanie do służby zawodowej) zaliczyć należy na poczet czasu służby również poprzednią służbę zawodową.

Poświadczenie służby uprawnia szeregowych zawodowych marynarki wojennej do pierwszeństwa w otrzymaniu jednego ze stanowisk, przewidzianych w art. 88 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej.

§ 173. Przepis art. 88 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej nie ma zastosowania do tych szeregowych zawodowych marynarki wojennej, którzy zostali przeniesieni do rezerwy lub pospolitego ruszenia w myśl § 134 pkt. 3, 4, 5 niniejszego rozporządzenia.

T Y T U Ł III.

Szeregowi uczniowie oficerskiej szkoły marynarki wojennej.

Do art. 89.

§ 174. Oficerską szkołą marynarki wojennej jest szkoła podchorążych marynarki wojennej.

Minister Spraw Wojskowych określi w drodze osobnego rozkazu organizację szkoły, czas trwania nauki oraz program szkolny.

§ 175. Zaliczenie szeregowego ucznia do stanu faktycznego szkoły następuje z chwilą zgłoszenia się jego na zasadzie faktu przyjęcia, względnie faktu przydzielenia do szkoły. Zaliczenie do stanu faktycznego szkoły powinno być stwierdzone w rozkazie dziennym szkoły.

Do art. 90.

§ 176. Tytuł podchorążego nadaje szeregowemu uczniowi szkoły podchorążych marynarki wojennej komendant szkoły po ukończeniu przez szeregowego ucznia z pomyślnym wynikiem pierwszego okresu próbnego pływania na jednostkach floty.

Nadanie tytułu podchorążego należy ogłosić w rozkazie dziennym szkoły i odnotować w ewidencji szeregowego-ucznia.

Do art. 92.

§ 177. Szeregowi uczniowie otrzymują specjalne oznaki szkolne związane ze stopniem postępu w nauce, niezależnie od ewentualnie posiadanych stopni wojskowych.

Z oznakami szkolnymi wiążą się również specjalne tytuły szkolne.

Oznaki i sposób tytułowania szeregowych-uczniów ustalają do czasu unormowania ich rozpo-

ządzeniem Ministra Spraw Wojskowych — specjalne rozkazy tegoż Ministra.

§ 178. Szeregowi uczniowie szkoły podchorążych marynarki wojennej pod względem pobierania uposażenia, składającego się z żołdu, wyżywienia, umundurowania i zakwaterowania, zostają przyrównani do szeregowych, pełniących obowiązkową służbę wojskową i otrzymują:

- a) w pierwszym roku nauki:
 - 1) przed uzyskaniem tytułu podchorążego — żołd marynarza;
 - 2) począwszy od chwili uzyskania tytułu podchorążego — żołd bosmanmata niezawodowego;
- b) w drugim roku nauki otrzymują żołd bosmana niezawodowego;
- c) w trzecim roku nauki i latach następnych otrzymują żołd starszego bosmana niezawodowego.

W wypadku, gdy żołd, wynikający z posiadanego przed wstąpieniem do szkoły stopnia wojskowego danego szeregowego ucznia jest niższy od żołdu przewidzianego dla danego rocznika szkoły — otrzymują żołd przewidziany dla danego rocznika szkoły.

W wypadku, gdy żołd, wynikający z posiadanego przed wstąpieniem do szkoły stopnia wojskowego danego szeregowego ucznia jest wyższy od żołdu, przewidzianego dla danego rocznika szkoły — pobiera on żołd związany z posiadaniem wspomnianego wyżej rzeczywistego stopnia wojskowego.

Szeregowi uczniowie szkoły podchorążych marynarki wojennej, o ile w chwili wstąpienia do szkoły byli szeregowymi zawodowymi marynarki wojennej, otrzymują w czasie pobytu w szkole uposażenie związane z posiadanym stopniem wojskowym, przy czym za otrzymanie w szkole utrzymanie w naturze, uiszczają przepisana opłatę, którą potrąca się im z pobieranego uposażenia.

Do art. 95.

§ 179. Urlopy szeregowych uczniów dzielą się na:

- a) urlopy wakacyjne,
- b) urlopy świąteczne,
- c) urlopy okolicznościowe,
- d) urlopy lecznicze.

§ 180. Urlopy wakacyjne udzielane są szeregowym uczniom w przerwach między jednym rokiem szkolnym a drugim, w terminach i na okres czasu, przewidziany programem nauki szkolnej oraz praktyki na jednostkach pływających.

§ 181. Urlopy świąteczne udzielane są w okresach przerw w nauce w czasie świąt Bożego Narodzenia i Wielkiejnocy. Czas trwania tych urlopów określają rozkazy Ministra Spraw Wojskowych.

§ 182. Szeregowi uczniowie szkoły podchorążych marynarki wojennej zasadniczo nie korzystają z prawa do urlopów okolicznościowych. W wyjątkowych jednak wypadkach (pilne sprawy osobiste, śmierć lub ciężka choroba w rodzinie, sprawy majątkowe) mogą szeregowi uczniowie otrzymać urlop

okolicznościowy, nie dłużej jak na 7 dni, nie wliczając w to dni podróży.

§ 183. Urlopy lecznicze udzielane są szeregowym uczniom szkoły podchorążych marynarki wojennej na tych samych zasadach, co szeregowym marynarki wojennej służby czynnej.

§ 184. Prawo udzielania urlopów szeregowym uczniom szkoły podchorążych marynarki wojennej przysługuje komendantowi szkoły.

§ 185. Przepisy urlopowe dla szeregowych marynarki wojennej służby czynnej odnoszą się również do szeregowych uczniów szkoły podchorążych marynarki wojennej z tem, że czas trwania urlopów leczniczych nie może przewyższać 4 tygodni w ciągu jednego roku szkolnego, oraz z tem, że co do wyjazdu podczas urlopu na teren w. m. Gdańska, stosują się do nich te same przepisy, jakie stosuje się do szeregowych zawodowych marynarki wojennej.

Do art. 97.

§ 186. Szeregowi uczniowie szkoły podchorążych marynarki wojennej są kształceni na koszt Skarbu Państwa.

Szczegółowe obowiązki i prawa szeregowych uczniów, wynikające z tytułu kształcenia się w szkołach wojskowych, ustalają do czasu ich unormowania rozporządzeniem Ministra Spraw Wojskowych — specjalne rozkazy tegoż Ministra.

Do art. 99 — 101.

§ 187. Opuszczenie przez szeregowego ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej przed jej ukończeniem może nastąpić:

- a) na skutek zwolnienia,
- b) na skutek wydalenia.

Zwolnienie jest to skreślenie z listy szeregowych uczniów szkoły, nie noszące charakteru karnego.

Wydalenie jest to skreślenie z listy szeregowych uczniów o charakterze karnym.

§ 188. Zwolnienie szeregowego ucznia ze szkoły może nastąpić:

- a) na prośbę ucznia, w razie zaś jego niepełnoletności — na prośbę jego rodziców, względnie opiekunów, o ile nie stoi to w sprzeczności z interesem służby;
- b) na mocy orzeczenia wojskowo-lekarskiego, stwierdzającego nieprzydatność do zawodowej służby wojskowej wogóle, lub do danego rodzaju służby w szczególności;
- c) z powodu braku odpowiednich uzdolnień umysłowych, lub braku ogólnych kwalifikacji na oficera zawodowego, albo też ujemnych cech charakteru.

§ 189. Wydalenie szeregowego ucznia ze szkoły może nastąpić:

- 1) w wypadkach przewidzianych w wojskowych przepisach dyscyplinarnych,
- 2) na zasadzie prawomocnego wyroku sądu, orzekającego w stosunku do szeregowego ucznia karę pozbawienia wolności inną, niż kara aresztu lub twierdzy.

§ 190. Z chwilą opuszczenia szkoły zarówno w drodze zwolnienia, jak i wydalenia, szeregowy uczeń zostaje skreślony ze stanu faktycznego uczniów szkoły, wychodzi automatycznie z grupy szeregowych uczniów, oraz traci prawo do tytułu podchorążego. Zwolniony ze szkoły może uzyskać tytuł i uprawnienia podchorążego rezerwy.

Wydalony ze szkoły nie może otrzymać tytułu podchorążego rezerwy oraz traci prawo do odbywania skróconej służby wojskowej.

Sposób nadawania tytułu podchorążego rezerwy oraz ewentualnie stopnia wojskowego szeregowym uczniom zwolnionym, lub wydalonym ze szkoły regulują specjalne rozkazy Ministra Spraw Wojskowych.

§ 191. Zaliczenie całkowite lub częściowe czasu pobytu w szkole na poczet obowiązkowej służby wojskowej, lub na poczet zobowiązania złożonego w myśl art. 56 względnie 57 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej może być dokonane przez Ministra Spraw Wojskowych jedynie w wyjątkowych wypadkach i to tylko wtedy, gdy szeregowy uczeń opuszcza szkołę w drodze zwolnienia. Wydaleni o zaliczenie to ubiegać się nie mogą.

§ 192. Szczegółowy sposób i przebieg zwalniania i wydalania szeregowych uczniów ze szkoły podchorążych marynarki wojennej unormują odrębne zarządzenia szefa marynarki wojennej. Określenie stosunku zwolnionych i wydalonych do służby wojskowej, wreszcie sposób odbywania teje — ustalają do czasu unormowania ich rozporządzeniem Ministra Spraw Wojskowych — specjalne rozkazy tegoż Ministra.

Do art. 102.

§ 193. Okres czasu i warunki odslużiwania przez absolwentów szkoły podchorążych marynarki wojennej w wojskowej służbie zawodowej czasu pobytu ich w szkole wojskowej, ustalają do czasu unormowania ich rozporządzeniem Ministra Spraw Wojskowych — specjalne rozkazy tego Ministra.

TYTUŁ V.

Postanowienia końcowe.

§ 194. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Wzór Nr. 3.
do § 122 pkt. 4

DEKLARACJA.

(Stopień wojskowy, imię, ewentualnie imiona, nazwisko) urodzony dnia roku zobowiązuje się w myśl art. 52 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej, do czynnej służby wojskowej i na przeciąg 2 (dwóch) lat w charakterze szeregowego nadterminowego marynarki wojennej.

(Data)

(—) Podpis.

Deklarujący podpisał w mej obecności.

(Data) (—) Pieczęć.
(—) Podpis dowódcy pododdziału.

Wzór Nr. 4.
do § 122 pkt. 7.

DEKLARACJA.

Jako ojciec (prawny opiekun) niepełnoletniego (imię i nazwisko kandydata) wyrażam zgodę na zobowiązanie się jego do dwuletniej służby wojskowej w charakterze szeregowego nadterminowego marynarki wojennej, a temsamem na stosowanie względem niego postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej, oraz innych obowiązujących ustaw, rozporządzeń, przepisów i rozkazów dotyczących szeregowych marynarki wojennej.

(Data)

(—) Podpis.

(Uwierzytelnienie podpisu wystawcy deklaracji)

Wzór Nr. 5.
do § 130 i 131.

DEKLARACJA.

(Stopień wojskowy, imię, ewentualnie imiona, nazwisko) urodzony dnia roku zobowiązuje się w myśl art. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej do czynnej służby wojskowej w charakterze szeregowego zawodowego marynarki wojennej przez lat.

Data

(—) Podpis.

Deklarujący podpisał w mojej obecności.

Data (—) Pieczęć.

(—) Podpis dowódcy pododdziału.

UWAGA: Po słowie „art.” dodać „56”, o ile chodzi o pierwsze zobowiązanie, zaś „57” przy następnych zobowiązaniach — po słowie „przez” wstawić cyfrę „5” jeśli chodzi o pierwsze zobowiązanie, zaś cyfrę „3”, o ile chodzi o dalsze zobowiązanie.

Wzór Nr. 6.
do § 163.

PROTOKÓŁ REHABILITACYJNY.

- 1) Stopień wojskowy
- 2) Nazwisko i imię
- 3) Rok urodzenia
- 4) W jakiej formie pełnił służbę w chwili dostania się do niewoli
- 5) Kto był wtedy jego bezpośrednim dowódcą
- 6) Dokładne wskazanie miejscowości, dnia i godziny dostania się do niewoli
- 7) Krótki opis szczegółowy dostania się do niewoli
- 8) Kto równocześnie z nim został wzięty do niewoli
- 9) Jak długo przebywał w niewoli i w jakich miejscowościach
- 10) W jaki sposób powrócił
- 11) Kto może poświadczyć prawdziwość podanych okoliczności
- 12) Ewentualne inne dalsze pytania szczególne

Wzór Nr. 7.
do § 172.

Formacja
L. dz.

POŚWIADCZENIE WOJSKOWEJ SŁUŻBY ZAWODOWEJ.

Stopień wojskowy i specjalność
Formacja macierzysta
Nazwisko i imię
Urodzony dnia roku
Powiat województwo
Religii narodowości
Mianowany szeregowym zawodowym marynarki wojennej dnia
Uzyskał zgodnie z art. 88 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej, z dniem prawo pierwszeństwa w otrzymaniu odpowiadającego jego kwalifikacjom jednego ze stanowisk w służbie cywilno-państwowej, samorządowej lub w zakładach i instytucjach subwencjonowanych przez Państwo, ustalonych rozporządzeniem Rady Ministrów do art. 88 wyżej powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

(Data) (—) Pieczęć.

(—) Podpis dowódcy formacji.

Poświadczenie otrzymałem dnia roku

(—) Własnoręczny podpis otrzymującego poświadczenie.